

SEANCE DU MERCREDI 27 AVRIL 1994
 VERGADERING VAN WOENSDAG 27 APRIL 1994

SOMMAIRE:

CONGES:

Page 1941.

EXCUSE:

Page 1941.

MESSAGES:

Page 1941.

Chambre des représentants.

PETITION:

Page 1941.

PROJETS DE LOI ET PROPOSITIONS (Discussion):

Projet de loi créant un registre d'attente pour les étrangers qui se déclarent réfugiés ou qui demandent la reconn. issance de la qualité de réfugié.

Discussion générale. — *Orateurs*: MM. Cannaerts, rapporteur, Pedé, Snappe, Appeltans, Raes, Desmedt, M. Tobback, ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 1941.

Discussion et vote des articles, p. 1947.

Projet de loi modifiant la loi du 20 mars 1991 organisant l'agrégation d'entrepreneurs de travaux.

Discussion générale. — *Orateurs*: MM. De Seranno, rapporteur, Decléty, M. Dehousse, ministre de la Politique scientifique et de l'Infrastructure, p. 1952.

Discussion et vote des articles, p. 1956.

Proposition tendant à insérer dans le Règlement du Sénat un article 62ter, instituant un Comité d'avis pour l'émancipation de la femme.

Discussion. — *Orateurs*: Mmes Tyberghien-Vandenbussche, rapporteuse, Herzet, Maes, M. Pécriaux, p. 1957.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1993-1994
 Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1993-1994

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 1941.

VERONTSCHULDIGD:

Bladzijde 1941.

BOODSCHAPPEN:

Bladzijde 1941.

Kamer van volksvertegenwoordigers.

VERZOEKSCHRIFT:

Bladzijde 1941.

ONTWERPEN VAN WET EN VOORSTELLEN (Beraadslaging):

Ontwerp van wet tot oprichting van een wachtregister voor vreemdelingen die zich vluchteling verklaren of die vragen om als vluchteling te worden erkend.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: de heren Cannaerts, rapporteur, Pedé, Snappe, Appeltans, Raes, Desmedt, de heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken, blz. 1941.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 1947.

Ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 20 maart 1991 houdende regeling van de erkenning van aannemers van werken.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: de heren De Seranno, rapporteur, Decléty, de heer Dehousse, minister van Wetenschapsbeleid en Infrastructuur, blz. 1952.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 1956.

Voorstel tot invoeging in het Règlement van de Senaat van een artikel 62ter, houdende oprichting van een Adviescomité voor de emancipatie van de vrouw.

Beraadslaging. — *Sprekers*: de dames Tyberghien-Vandenbussche, rapporteur, Herzet, Maes, de heer Pécriaux, blz. 1957.

Proposition de modification de l'article 33 du Règlement du Sénat, p. 1959.

Proposition de modification de l'article 8 du Règlement du Sénat.

Discussion. — *Orateur*: M. De Seranno, rapporteur, p. 1959.

Proposition de modification de l'article 62bis du Règlement du Sénat, p. 1960.

PROJET DE LOI (Renvoi):

Page 1957.

Renvoi aux commissions réunies de l'Agriculture et des Classes moyennes et de la Santé publique et de l'Environnement du projet de loi modifiant la loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, désinfectantes ou antiseptiques, précédemment renvoyé à la commission de la Justice.

INTERPELLATION (Discussion):

Interpellation de M. Matthijs au ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement sur « l'intention du ministre d'interdire l'expérimentation animale par la DL-50 — actuellement obligatoire — en tant que test de toxicité aiguë dans la procédure d'agrément des médicaments ».

Orateurs: MM. Matthijs, Cuyvers, M. Santkin, ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement, p. 1961.

INTERPELLATIONS (Demandes):

Page 1964.

M. Snappe au Premier ministre sur « la réforme des agences locales pour l'emploi, les dissensions apparues à ce sujet au sein de la majorité et les modifications demandées par certains partis ».

Mme Buyle au ministre de l'Emploi et du Travail sur « la réforme des agences locales pour l'emploi ».

M. Goovaerts au Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques sur « l'application de la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel ».

Voorstel tot wijziging van artikel 33 van het Reglement van de Senaat, blz. 1959.

Voorstel tot wijziging van artikel 8 van het Reglement van de Senaat.

Beraadslaging. — *Spreker*: de heer De Seranno, rapporteur, blz. 1959.

Voorstel tot wijziging van artikel 62bis van het Reglement van de Senaat, blz. 1960.

ONTWERP VAN WET (Verwijzing):

Bladzijde 1957.

Verwijzing naar de verenigde commissies voor de Landbouw en de Middenstand en voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu van het ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van de giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, ontsmettingsstoffen en antiseptica, dat eerder werd verwezen naar de commissie voor de Justitie.

INTERPELLATIE (Bespreking):

Interpellatie van de heer Matthijs tot de minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu over « het voornemen van de minister om de momenteel verplichte LD-50 dierproef als acute toxiciteitstest in de erkenningsprocedure van geneesmiddelen te verbieden ».

Sprekers: de heren Matthijs, Cuyvers, de heer Santkin, minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu, blz. 1961.

INTERPELLATIES (Verzoeken):

Bladzijde 1964.

De heer Snappe tot de Eerste minister over « de hervorming van de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen, de meningsverschillen daaromtrent binnen de meerderheid en de wijzigingen die door sommige partijen worden gevraagd ».

Mevrouw Buyle tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid over « de hervorming van de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen ».

De heer Goovaerts tot de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken over « de toepassing van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens ».

PRESIDENCE DE M. SEEUWS, VICE-PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SEEUWS, ONDERVOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 14 h 10 m.
De vergadering wordt geopend om 14 h 10 m.

CONGES — VERLOF

Mme Cahay-André, M. De Grauwe, pour d'autres devoirs; Mme Maximus, MM. Grosjean, Pataer, Suykerbuyk, Ulburghs, à l'étranger; Cardoen et Mme Van den Poel-Welkenhuysen, pour raison de santé, demandent un congé.

Verlof vragen: mevrouw Cahay-André, de heer De Grauwe, wegens andere plichten; mevrouw Maximus, de heren Grosjean, Pataer, Suykerbuyk, Ulburghs, in het buitenland; Cardoen en mevrouw Van den Poel-Welkenhuysen, om gezondheidsredenen.

— Ces congés sont accordés.

Dit verlof wordt toegestaan.

EXCUSE — VERONTSCHULDIGD

M. Van Belle, malade, demande d'excuser son absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heer Van Belle, ziek.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

MESSAGES — BOODSCHAPPEN

M. le Président. — Par messages du 26 avril 1994, la Chambre des représentants transmet au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance de ce jour, les projets de loi:

1^o Modifiant la loi du 4 juillet 1989 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales ainsi qu'au financement et à la comptabilité ouverte des partis politiques et modifiant le Code électoral;

Bij boodschappen van 26 april 1994 zendt de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat, zoals zij ter vergadering van die dag werden aangenomen, de ontwerpen van wet:

1^o Tot wijziging van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen en tot wijziging van het Kieswetboek;

2^o Relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections du Conseil de la Région wallonne, du Conseil flamand et du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale;

2^o Betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de Vlaamse Raad, de Waalse Gewestraad en de Brusselse Hoofdstedelijke Raad;

3^o Relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour l'élection du Parlement européen.

3^o Betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van het Europees Parlement.

— Renvoi à la commission de l'Intérieur.

Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden.

PETITION — VERZOEKSCHRIFT

M. le Président. — Par pétition établie à Bruxelles, M. Nicolas de Kerchove, secrétaire général de l'ASBL «Contre le séparatisme» et quelque 51 000 co-signataires ont exprimé, sous le slogan «La Belgique — J'y tiens», leur attachement au maintien d'un maximum d'union et de solidarité dans le cadre des nouvelles structures fédérales dont la Belgique s'est démocratiquement dotée.

Bij verzoekschrift uit Brussel, hebben de heer Nicolas de Kerchove, secretaris-generaal van de VZW «Tegen het separatisme» en ongeveer 51 000 mede-ondertekenaars hun gehechtheid uitgedrukt, onder de slagzin «België — Ik laat je niet los», aan het behoud van een maximale eenheid en solidariteit binnen de nieuwe federale staatsstructuur die in België op democratische wijze is tot stand gekomen.

— Dépôt au greffe.

Neergelegd ter griffie.

ONTWERP VAN WET TOT OPRICHTING VAN EEN WACHTREGISTER VOOR VREEMDELINGEN DIE ZICH VLUCHTELING VERKLAREN OF DIE VRAGEN OM ALS VLUCHTELING TE WORDEN ERKEND

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI CREANT UN REGISTRE D'ATTENTE POUR LES ETRANGERS QUI SE DECLARENT REFUGIES OU QUI DEMANDENT LA RECONNAISSANCE DE LA QUALITE DE REFUGIE

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het ontwerp van wet tot oprichting van een wachtregister voor vreemdelingen die zich vluchteling verklaren of die vragen om als vluchteling te worden erkend.

Nous abordons l'examen du projet de loi créant un registre d'attente pour les étrangers qui se déclarent réfugiés ou qui demandent la reconnaissance de la qualité de réfugié.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Cannaerts (CVP), rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, vorig jaar dienden niet minder dan 26 885 vreemdelingen een aanvraag in als asielzoeker. In 1988 bedroeg dit aantal slechts 4 508. Momenteel zijn ongeveer 30 000 aanvragen in behandeling.

Deze cijfers tonen aan dat het vreemdelingenbeleid een steeds belangrijker plaats inneemt.

Een vreemdelingenbeleid is pas efficiënt als het gebaseerd is op een globale aanpak. Onderhavig wetsontwerp tot oprichting van een wachtregister voor vreemdelingen is er een noodzakelijk onderdeel van. Andere belangrijke maatregelen die in het kader van dit beleid werden genomen zijn: de wijziging aan de OCMW-wetgeving inzake afgewezen asielzoekers of illegalen; de versneling van de asielprocedure; een doorgedreven samenwerking op internationaal vlak onder meer op het gebied van de informatisering en ten slotte de invoering van het digitaal computeronderzoek van vingerafdrukken waardoor op korte termijn het aantal dubbele inschrijvingen kon worden gereduceerd van 13 tot 3 pct.

De gevolgen van deze maatregelen zijn op het ogenblik reeds duidelijk merkbaar: enerzijds is het aantal aanvragen de jongste maanden sterk afgenomen en anderzijds kon de afhandelingsduur van de aanvragen worden beperkt.

Met de invoering van een wachtregister worden drie doelstellingen nagestreefd: ten eerste, de administratieve opvolging van de asielzoeker vanaf zijn aankomst tot zijn erkenning of vertrek; ten tweede, het vaststellen en verdelen van de lasten van opvang over alle OCMW's in ons land; ten derde, het gespreid wonen van de asielzoekers stimuleren.

Momenteel ontvangt de asielzoeker bij zijn aankomst in ons land een bewijs van zijn aanvraag als asielzoeker. Hij is niet verplicht zich te laten inschrijven in een gemeente. Indien hij zich wenst in te schrijven, wordt zijn verzoek vaak afgewezen door het gemeentebestuur.

Via het wachtregister wordt de vreemdeling vanaf het ogenblik van zijn aankomst geregistreerd. Deze registratie wordt over de hele periode van de asielprocedure opgevolgd. Op die manier wordt het wachtregister een derde niveau van bevolkingsregistratie. Tot op heden kennen wij immers uitsluitend het bevolkingsregister en het vreemdelingenregister. De asielzoeker krijgt nu een adres van inschrijving, dat niet noodzakelijk hetzelfde hoeft te zijn als het adres van zijn verblijfplaats. Zijn naam blijft onder deze beide adressen in dit wachtregister tot aan het einde van de procedure, dit wil zeggen tot aan zijn erkenning, waardoor hij overgaat van het wachtregister naar het vreemdelingenregister, of tot aan zijn vrijwillig vertrek of zijn uitdrijving, waardoor zijn naam uit de databank verdwijnt.

De inschrijving gaat in eerste instantie nog niet gepaard met het uitreiken van het identiteitsbewijs. Deze mogelijkheid kan op termijn echter wel worden overwogen.

De tweede doelstelling van deze wet is de aanwijzing van het OCMW dat bevoegd is voor het dossier van de vluchteling die om een uitkering verzoekt. In dit geval is het OCMW van de plaats van inschrijving bevoegd. Het zal de contacten met de asielzoeker onderhouden en zijn rechten vaststellen.

Indien de betrokkene in de gemeente van inschrijving ook zijn werkelijke verblijfplaats heeft, wordt de steun die het OCMW verleent, volledig terugbetaald door de federale Staat. In het andere geval zal de toelage beperkt blijven tot 50 pct. en worden de aldus vrijgekomen middelen verdeeld onder de OCMW's die een overtal aan asielzoekers herbergen. Hierbij dient te worden opgemerkt dat slechts ongeveer de helft van de asielzoekers ook een uitkering van het OCMW aanvraagt.

De derde doelstelling van het wetsontwerp is het opstellen van een realistisch spreidingsplan voor asielzoekers. Voor de inschrijvingen uit het verleden is er voorlopig nog geen oplossing. Het spreidingsplan geldt immers voor alle aanvragen die worden ingediend vanaf het ogenblik dat het koninklijk besluit ter zake is uitgevaardigd. Dit koninklijk besluit zal ook de normen vastleggen voor een rechtvaardige spreiding van de lasten van opvang en huisvesting. Volgens de huidige gegevens zal een gemeente of een stad gemiddeld 2,5 à 3 asielzoekers per 1 000 inwoners moeten opnemen. Om te weten welke gevolgen dit voor het gemeentebestuur en het OCMW heeft, moeten we met de volgende gegevens rekening houden. In het piekjaar 1993 werden 26 885 aanvragen geregistreerd, maar vanaf de maand augustus 1993 daalde het aantal aanzienlijk. Uit de beschikbare gegevens leiden we af dat momenteel slechts ongeveer 5 pct. van de aanvragers een positieve beslissing krijgen. De procedure duurt zelden langer dan 12 maanden en de jongste maanden wordt deze termijn nog verder gereduceerd.

Voor meer toelichting en voor de artikelsgewijze bespreking in de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden verwijs ik naar het verslag.

Het wetsontwerp werd in de commissie met 10 stemmen, bij 4 onthoudingen aangenomen.

Voor artikel 13 stelt de commissie eenparig de volgende tekstwijziging voor: de term «kandidaat politieke vluchteling» te vervangen door «kandidaat-vluchteling», omdat de motieven voor een asielaanvraag niet enkel politiek, maar ook religieus of filosofisch kunnen zijn. Eveneens wordt voorgesteld om in de Nederlandse tekst van hetzelfde artikel 13 op de tiende regel het woord «kandidaat» te vervangen door «vluchteling».

Tot slot wens ik nog enkele persoonlijke bedenkingen bij het wetsontwerp te maken. Het ontwerp geeft ongetwijfeld een bijkomende impuls om de asielaanvragen onder controle te houden. Het kan een nieuwe aanzet zijn om de soms al te hoge concentratie van vluchtelingen in de grootsteden te vermijden, zodat ook de criminaliteit en de onleefbaarheid van vele stadskernen afneemt.

Toch kan het plan enkel slagen wanneer enkele essentiële omkaderingsvoorwaarden zijn vervuld. De wet zal pas in voege treden wanneer alle mogelijke administratieve problemen zijn opgelost. In dit verband is het vooral noodzakelijk dat de betrokken lokale besturen, schepencolleges en OCMW's, zowel de ambtenaren als de mandatarissen, tijdig de nodige informatie en voldoende praktische documentatie krijgen. Het verheugt ons dan ook dat de minister heeft verklaard dat er nu reeds voldoende hoorzittingen per provincie zijn gepland.

Tegenover de solidariteit die van de lokale besturen wordt gevraagd, moet de centrale overheid het systeem van financiële bijdragen aan OCMW's consequent volhouden. Vele lokale besturen vrezen immers dat de bijdrage van 50 of 100 pct. die nu is toegezegd, over enkele jaren wordt ingeperkt of zelfs afgeschaft.

Mijnheer de minister, ik hoop dan ook dat u en uw opvolgers hun woord gestand zullen doen.

Tenslotte kan het spreidingsplan voor de lokale besturen slechts geloofwaardig zijn, indien de duur van de asielprocedure de 12 maanden nooit overschrijdt. Ik meen dat onze gemeentebesturen de uitdaging aandurven, indien zij vaststellen dat de nationale overheid blijft streven naar korte procedures, zodat het verblijf van de meeste asielzoekers van korte duur wordt. (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Pede.

De heer Pede (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats feliciteer ik de rapporteur voor zijn duidelijk en uitvoerig verslag, dat mij toelaat mijn beschouwingen te beperken.

Tot voor enkele jaren wisten de burgers van dit land nauwelijks wat het woord «asielzoeker» of «kandidaat-vluchteling» betekende. Sporadisch waren er krantenberichten over vreemdelingen die, meestal om politieke redenen, hun land waren ontvlucht en hier of elders in Europa asiel hadden aangevraagd. Het waren toen nog zeldzame gevallen, mensen die in hun eigen land daadwerkelijk gevaar liepen.

Vandaag de dag weet een ieder wat asielzoekers zijn, al dient gezegd dat de volksmond veelal geen onderscheid maakt tussen kandidaat-vluchtelingen en erkende vluchtelingen. Er gaat geen maand voorbij of hier en daar komen problemen met asielzoekers in de media-belangstelling. Immers, toen enkele jaren geleden het niet-verplichte spreidingsplan voor asielzoekers werd ingevoerd, werd iedere gemeente met de harde realiteit geconfronteerd. België zat met tienduizenden asielzoekers opgescheept, in afwachting dat die een uitspraak zouden krijgen over hun aanvraag tot erkenning.

Dat is het beginpunt van een geschiedenis die nu tot de invoering van het wachtregister heeft geleid. De trage Belgische asielprocedure was tot de zomer van 1993 voor allerlei vreemdelingen het instrument bij uitstek om de immigratiestop te omzeilen en op een voorlopig legale manier voor enkele jaren in ons land te verblijven. De lakse Belgische immigratiepolitiek vormde lange tijd het ultieme lokmiddel voor vreemdelingen die hier op een semi-legale manier meer welvaart kwamen zoeken. Inmiddels is gebleken dat niet minder dan 95 pct. van de asielzoekers geen echte vluchtelingen, maar zogenaamde « economische » vluchtelingen zijn.

Het resultaat liet niet op zich wachten: tot op heden zitten we met 30 000 achterstallige asieldossiers opgescheept. Dat betekent dat momenteel nog altijd 30 000 mensen moeten worden opgevangen. Het Klein Kasteeltje is al lang te klein; de opvangcentra georganiseerd door het Rode Kruis, brachten heel wat polemieken op gang; het tot nu toe niet-verplichte en aldus onevenwichtige spreidingsplan over de gemeenten legde het opvangprobleem volledig bloot. Evenzeer schrijnend zijn specifieke problemen, zoals die met de opvang en de tewerkstelling van de Sikhs tijdens de periode van de fruitpluk.

Een en ander bewijst dat de beleidsverantwoordelijken de situatie jarenlang niet juist hadden ingeschat. Nochtans was men er zich zeer goed van bewust. Studierapporten en jaarverslagen van het Commissariaat-Generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen hebben steeds op een dreigende escalatie gewezen. Om nog niet te spreken van de voortdurende druk, ook van de oppositie, om de asielprocedure te versnellen en te vereenvoudigen.

Ook de terugwijzigingspolitiek liet te wensen over. Duizenden niet-erkende asielzoekers keerden niet naar hun land terug, maar verdwenen hier in de illegaliteit. Dat vertaalde zich dan in meer zwartwerk en een toegenomen criminaliteit. Dat heeft op zijn beurt bij een groot deel van de bevolking een vreemdelingenhaat doen ontstaan en bijgedragen tot het succes van extreme groepen, die u voldoende bekend zijn.

Sedert een klein jaar heeft de Regering op deze situatie gereageerd. Na een, nog onvoldoende, inkorting van de asielprocedure, wordt nu een wachtregister voor asielzoekers opgestart. De VLD heeft met het initiatief op zich geen problemen. Het wachtregister zal, als het correct en loyaal door alle betrokkenen wordt toegepast, een nuttig instrument zijn om de asielzoekers administratief te blijven volgen. Het zal ongetwijfeld bepaalde misbruiken, zoals het opgeven van een valse identiteit of het verdwijnen in de illegaliteit, indijken.

Of dit alles zal leiden tot een meer harmonieuze verhouding tussen onze bevolking en de vreemdelingen, valt nog af te wachten. Gemeenten en OCMW's zullen immers hun verantwoordelijkheid nog nauwelijks kunnen ontlopen. Iedereen, burger en bestuurder, zal willens nillens met het asielprobleem worden geconfronteerd. Deze confrontatie had kunnen worden vermeden indien tijdig was ingegrepen. Nu zit iedere politieke of bestuurlijke instantie, van hoog tot laag, met de brokken van een inefficiënt immigratiebeleid.

De VLD wil deze realiteit niet uit de weg gaan en beseft dat bepaalde maatregelen moeten worden ingevoerd, zelfs al komen zij vrij laat. De VLD wil de brokstukken helpen lijmen en schaaft zich dan ook achter het idee van de installatie van een wachtregister. Dat zal meer rechtszekerheid scheppen en daarmee zijn zowel de plaatselijke bevolking als de goedmenende asielzoekers gediend.

Dat de VLD niet « ja » zal stemmen en zich zal onthouden, heeft enkel te maken met het falend globaal beleid van de jongste jaren. De Regering moet beseffen dat het wel eens nuttig kan zijn naar de

wenken van anderen en ook van de oppositie te luisteren. Zij heeft dat in het geval van het asielzoekersbeleid zeker niet gedaan. Het gevolg is dat het hele land nu de rekening krijgt gepresenteerd en daar is de VLD niet gelukkig mee.

M. le Président. — La parole est à M. Snappe.

M. Snappe (Ecolo). — Monsieur le Président, le projet de loi que nous discutons comporte deux aspects qu'il convient de distinguer.

Le premier aspect est purement administratif et ne nous pose aucun problème. Il s'agit de créer un registre dans lequel seront inscrits les étrangers qui demandent la reconnaissance de leur qualité de réfugié. Ce registre permettra de répondre au flou et au désordre administratif actuels, et c'est une bonne chose car, monsieur le ministre, si vous nous avez rappelé dans votre exposé introductif, en commission, les difficultés liées à l'impossibilité, parfois, de retrouver certains demandeurs d'asile pour les convoquer et pour gérer leur dossier, il faut aussi souligner la précarité de la situation de certains demandeurs d'asile qui se voyaient refuser toute inscription auprès d'une commune ou d'un CPAS.

La création d'un registre d'attente et l'inscription dans ce registre, à votre initiative, monsieur le ministre, devront mettre un terme à ces situations déplorables, ce dont nous pouvons nous réjouir.

Je prends acte également de votre changement de position concernant la possibilité, pour les intéressés, de faire corriger d'éventuelles mentions erronées qui auraient été inscrites dans le registre d'attente. En effet, lors de la discussion en commission de la Chambre, vous aviez exclu cette possibilité. En commission de l'Intérieur du Sénat, vous nous avez, par contre, confirmé que les dispositions relatives au Registre national des personnes physiques étaient applicables en la matière, si bien que les intéressés pourront faire corriger d'éventuelles mentions erronées. C'est à la suite de cette confirmation que j'ai retiré un amendement déposé en ce sens.

Le deuxième aspect de ce projet de loi quitte le domaine purement administratif et est nettement d'ordre politique, puisqu'il permettra la mise en œuvre de l'article 54 de la loi du 15 décembre 1980 en instaurant un plan de répartition des demandeurs d'asile dans les différentes communes du royaume, par le biais d'une inscription administrative qui pourra être différente du lieu de résidence effectif.

Ce plan de répartition doit faire l'objet d'un arrêté royal qui, bien qu'il ne soit pas encore publié, avait été annoncé lors d'une communication de presse du Conseil des ministres, le 21 janvier dernier. J'ose espérer que le texte définitif renforcera les aspects positifs de ce projet et en atténuera les aspects les plus critiquables.

Une répartition plus équilibrée des charges financières de l'accueil sur l'ensemble des communes était devenue indispensable. Le plan de répartition pourra sans doute y répondre en partie.

Les critères proposés pour la fixation du quota qui devra être assumé par chaque commune prennent une direction intéressante puisqu'ils tiendront compte du revenu imposable moyen de la commune ainsi que du nombre de personnes prises en charge par le CPAS. Ces critères rejoignent la philosophie d'amendements que nous avions proposés, dans le cadre de la « loi contenant un projet d'urgence pour une société plus solidaire », concernant le financement général des CPAS. Si je regrette toujours qu'ils n'aient pas été retenus à l'époque, je me réjouis de la possibilité de les voir appliqués ici, comme je me réjouis d'ailleurs de constater que plusieurs mesures incitatives visant à faire coïncider le lieu de résidence avec le lieu d'inscription concernent les CPAS et pénalisent ceux qui sont peu enclins à accueillir les demandeurs d'asile.

Je ne peux cependant plus vous suivre, monsieur le ministre, dans vos propositions lorsque celles-ci laissent ouvertes les portes de l'arbitraire. Ainsi en est-il pour le choix du lieu d'inscription qui ne sera dicté que par l'éventuel bon sens de l'administration, tandis que les souhaits du demandeur ne seront que peu ou pas du tout pris en compte; de même, pour la définition du logement convenable qui doit être proposé par le CPAS ou la commune et qui peut déterminer le montant de l'aide financière accordée au demandeur d'asile, cette notion de logement convenable n'étant

nullement précisée, pas plus que les critères pour déterminer la valeur de l'aide en nature que représentera ce logement; de même encore pour l'insistance avec laquelle on rappelle au CPAS la possibilité de fournir tout ou partie de l'aide sociale en nature afin de décourager les personnes de résider loin de leur lieu d'inscription. Une telle option est un net recul dans la pratique sociale actuelle.

Ces divergences de vues entre vous et nous, monsieur le ministre, partent d'a priori et d'analyses politiques fondamentalement différentes.

Pour le ministre de l'Intérieur, 95 p.c. de demandeurs d'asile soit sont des fraudeurs, soit tentent de profiter de notre laxisme par une demande de statut qu'ils savent non fondée. Et ces abus, selon vous, recevraient même l'appui actif de certains juristes belges, comme vous l'avez déclaré en commission. Vous semblez vous faire le champion de ce genre d'accusations gratuites, sans jamais les étayer sur des fondements sérieux. J'appelle cela de l'intoxication. Que je sache, nous sommes dans un régime démocratique, où le rôle d'un avocat est de défendre son client envers et contre tout. Si vous avez des faits sérieux à reprocher à certains membres du barreau, vous disposez de procédures légales pour agir, dans le respect de nos règles de séparation des pouvoirs. Je m'étonne que vous ne le fassiez pas alors que vous intervenez régulièrement en séance à ce sujet.

L'action du Gouvernement en matière de demandeurs d'asile semble se limiter à une succession de mesures restrictives visant à essayer de contrer un phénomène dont vous ne maîtrisez nullement les causes. Si, à vous entendre, vous récoltez quelques succès, je suis prêt à parier que ces derniers ne seront qu'éphémères et que le mouvement reprendra inéluctablement tôt ou tard, avec le risque d'une clandestinité accrue, car les sources des phénomènes qui poussent des millions de personnes de par le monde à fuir leur pays ne sont pas près de se tarir.

Ramener la question à une simple opposition entre les « vrais réfugiés » et les « réfugiés économiques » me semble un peu faible comme argumentation. Il faut donc agir sur ces causes par nos politiques extérieures et nos politiques de coopération. Ce ne sont pas vos compétences, et c'est bien là le problème. Nous ne reprochons pas au Gouvernement de gérer l'afflux des demandeurs d'asile, nous lui reprochons de faire croire qu'il suffit de gérer ce seul problème pour que tout soit résolu. C'est faire preuve d'une vision à très courte vue et d'un repli sur soi qui n'est possible qu'en érigeant une nouvelle forteresse européenne. Ce point de vue n'est pas acceptable en ce qui nous concerne.

Ce projet comporte trop d'inconnues et trop de flou dans la manière dont il sera mis en œuvre et c'est pourquoi, malgré ses aspects positifs, nous ne pourrions le soutenir. Le groupe Ecolo-Agalev s'abstiendra donc lors du vote final. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Appeltans.

De heer Appeltans (VU). — Mijnheer de Voorzitter, het wetsontwerp dat wij vandaag bespreken, is een poging om het probleem van de asielzoekers, dat de voorbije jaren uit de hand bleek te lopen, onder controle te krijgen. De Volksunie denkt dat het ontwerp op sommige vlakken ertoe zal kunnen bijdragen om dat probleem op te lossen, maar heeft toch twijfels.

De huidige toestand is duidelijk onhoudbaar. Een aantal gemeenten weigert asielzoekers in te schrijven. Soms stellen wij vast dat de gemeente weigert asielzoekers in te schrijven, maar dat het plaatselijke OCMW toch steun verleent. Besturen met een zelfde politieke meerderheid wijzen dus asielzoekers af, maar helpen ze terzelfder tijd uit menselijke overwegingen toch verder. Dit leidt echter tot illegaliteit en dat is het ergste wat ons kan overkomen, want dan hebben wij totaal geen controle meer op de toestand. In die zin kan het wachtregister een bijdrage leveren om de toestand beter onder controle te houden tijdens de afhandeling van de dossiers. Slechts 5 pct. van de asielaanvragen wordt gunstig beoordeeld. Dit wil dus zeggen dat 95 pct. wordt afgewezen. Hoewel er geen concrete cijfers zijn, wijst alles erop dat het grootste gedeelte van die 95 pct. afgewezen asielzoekers in de illegaliteit verdwijnt.

Mijn collega, mevrouw Maes, kreeg gisteren een brief uit Bujumbura, die zeer goed het schrijnende van de toestand aantoonde. In die brief is er sprake van Ruandese vluchtelingen die vorige week het inferno van Kigali wisten te ontvluchten. Op weg naar Bujumbura konden zij verschillende malen aan de dood ontsnappen. In Bujumbura vroegen ze een visum aan voor België, maar de Belgische kanselarij — of het departement van Buitenlandse Zaken in Brussel? — doet zeer moeilijk. Die vluchtelingen, hele families met vrouwen en kinderen, komen van de regen in de drop, maar België weigert hen onderdak te verlenen. Is dit een blijk van christelijke naastenliefde of van arbeiders-solidariteit? Moet België in dit geval geen uitzonderingen toestaan?

De Volksunie pleit voor een veel snellere afhandeling van de dossiers van de asielzoekers. Indien er in de betrokken diensten meer deskundig personeel werd ingezet, dan zou dit uiteindelijk een besparing betekenen voor de gemeenschap. Dat zou ook het voordeel hebben dat de lange wachtperiodes worden ingekort tot ten hoogste zes maanden. Wanneer de dossiers aanslepen, komt er vaak een integratieproces van de betrokkene op gang met als gevolg het tot stand komen van actiegroepen om de geïntegreerde te verdedigen bij eventuele uitwijzing. Dit leidt dan tot pijnlijke situaties waarbij personen worden uitgewezen die zich volledig hebben aangepast aan onze maatschappij.

Het zou mogelijk moeten zijn om kandidaat-vluchtelingen pas te spreiden nadat de dossiers zijn afgewerkt, maar ze eerst te concentreren in centra waar voldoende comfort is.

Het wetsontwerp mag geen euforie doen ontstaan, alsof nu de definitieve oplossing werd gevonden. Momenteel maken wij deel uit van de zich steeds uitbreidende Europese Unie. Op wereldvlak zal de aantrekkingskracht van het rijke Noorden, waarvan wij deel uitmaken, steeds vergroten. Het is niet ondenkbaar dat al degenen die in ellendige en armoedige omstandigheden moeten leven steeds sterker worden aangetrokken door het aards paradijs zoals het hier, tenminste in hun ogen, bestaat. Vandaar een pleidooi om op Europees vlak de krachten te bundelen. Wij moeten helpen waar nood is, waar armoede heerst en waar onvoldoende voedsel voorhanden is. De spreiding van de rijkdom over heel de wereld moet één van de prioriteiten worden.

Onze fractie staat niet negatief tegenover het wetsontwerp, maar zal zich bij de stemming onthouden om aan te tonen dat er bijkomende maatregelen moeten worden genomen om tot een positieve oplossing te komen. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Raes.

De heer Raes (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, ik had daarstraks even de indruk, tenzij ik mij vergist heb, dat de woordvoerder van de VLD ons langs rechts wou voorbijsteken.

Toen vorige maand over dit wetsontwerp werd gedebatteerd in de Kamer van volksvertegenwoordigers, zegde onze woordvoerder dat sinds de verkiezingen van november 1991, tal van maatregelen genomen werden die in de lijn liggen van wat het Vlaams Blok in zijn zeventig-puntenprogramma voorstelt. Waar enerzijds onze partij als racistisch wordt uitgekregen en onze voorstellen inzake immigratie als immoreel, onchristelijk, onmenselijk en zelfs strafbaar worden bestempeld, stellen wij anderzijds vast dat nu en dan één van onze voorstellen in ontwerp teksten wordt gegoten.

Dit betekent dan weer niet dat de Regering inzake immigratie een andere koers inslaat. Wanneer men nu spreekt over het invoeren van een wachtregister, dan betekent dit dat men inderdaad de onaantoonbare situatie in ons land erkent en dat men toegeeft dat het beleid inzake immigratie de jongste jaren faalde. Er wordt op een kunstmatige wijze een poging gedaan om de zaken enigszins onder controle te krijgen en om toch enig overzicht te krijgen over de massa zogenaamde vluchtelingen. Nu wordt ook officieel vastgesteld dat slechts een kleine minderheid onder hen werkelijk politieke vluchtelingen zijn, maar dat de overgrote meerderheid zijn uitgeweken om economische redenen.

De problematiek wordt niet ten gronde aangepakt, alleen worden hier en daar wat uitwassen weggesnoeid. De aanpak blijft echter onvolledig en de maatregelen worden ongepland genomen.

Daarom zal het Vlaams Blok tegen dit ontwerp stemmen. Daardoor laten wij tegenover de kiezer, die nochtans heel wat signalen heeft gegeven, onze afkeuring over het gevoerde beleid blijken.

Wat is het alternatief? Er wordt vaak verwezen naar de Conventie van Genève als een soort leidraad. Deze conventie is bijna veertig jaar oud en daardoor niet meer bruikbaar voor de huidige situatie. Vergeten we niet dat bij de ondertekening van deze conventie de Koude Oorlog woedde en West-Europa geconfronteerd werd met echte politieke vluchtelingen die de communistische dictaturen ontvluchtten. Toen hadden we te maken met Europese politieke vluchtelingen, nu zijn het economische inwijkelingen uit de derde wereld. Ons beleid blijft dus gericht op een conventie die niet meer aan de noden van vandaag en morgen beantwoordt.

Wij zijn ervan overtuigd dat de conventie grondig moet worden aangepast en een territorialiteitsbeginsel zou moeten bevatten waardoor ons land en de andere Europese landen alleen maar vluchtelingen van het Europese continent zouden aanvaarden. Dit zou geen uiting van racisme zijn of van verachting voor inwoners van andere continenten, maar gewoon de toepassing van het beginsel dat de mens het best tot ontplooiing, tot welzijn komt in een hem zo vertrouwd mogelijke omgeving. Is het echt zo vanzelfsprekend dat een vluchteling uit bijvoorbeeld Sri Lanka of uit Mali in België of in Nederland wordt opgenomen liever dan in een Aziatisch of Afrikaans buurland?

Zolang de Conventie van Genève niet wordt aangepast — en ik besef dat dit niet voor morgen is — moeten er voor de asielzoekers gesloten opvangcentra komen.

Met dit wetsontwerp geeft het beleid toe dat er een prangend probleem is. Het aantal asielzoekers is inderdaad geëvolueerd van 4 500 in 1988 tot bijna 27 000 in 1993. Een wachtregister invoeren is wellicht een kleine stap in de goede richting, maar uiteindelijk niet erg efficiënt. Een gesloten opvangcentrum zal de asielzoekers, al dan niet illegalen, veel meer afschrikken. Voorbeelden in het buitenland tonen dit aan. Asielzoekers aldaar weten immers dat ze bij een afwijzing van hun aanvraag na een verblijf in een gesloten centrum terug naar hun land van herkomst worden gestuurd.

België is geen immigratieland. Wij zijn één van Europa's dichtst bevolkte landen. Hier is gewoon geen plaats meer voor duizenden, tienduizenden buitenlandse inwijkelingen. Er bestaat gewoon geen mogelijkheid meer om nog vreemdelingen toe te laten en hen aan het OCMW toe te vertrouwen.

«Nederland is vol» stelden de Nederlandse centrumdemocraten bij de recente gemeenteraadsverkiezingen. Ze werden voor deze stellingname door de kiezer — zeker in de steden — op passende wijze beloond. Ook dit land is vol. Een land dat in de eerste plaats bekommerd is om het welzijn van de eigen bevolking, moet met dit gegeven rekening houden. (Applaus.)

M. le Président. — La parole est à M. Desmedt.

M. Desmedt (FDF). — Monsieur le Président, mon intervention se limitera à quelques brèves considérations concernant le projet lui-même, sans déborder sur l'ensemble de la problématique des réfugiés.

Le projet qui nous est soumis comporte deux principes de base. Il vise à assurer, d'une part, une meilleure localisation, et donc un meilleur contrôle du parcours des candidats réfugiés politiques, et, d'autre part, une meilleure répartition géographique de ces réfugiés et, dès lors, une meilleure répartition de l'aide que doivent apporter les CPAS aux réfugiés se trouvant dans le besoin.

Ces deux éléments sont des points tout à fait positifs auxquels nous pouvons souscrire, et le projet aurait pu être très simple et très clair en l'absence de l'avis du Conseil d'Etat. En effet, dans ses avis, le Conseil d'Etat se montre toujours très sensible aux droits individuels mais beaucoup moins aux besoins des pouvoirs publics. En l'occurrence, le Conseil d'Etat a déclaré qu'il n'était pas question d'assigner les gens à résidence, ce qui peut se comprendre. Aussi, pour tourner la difficulté, il a fallu établir une distinction entre le domicile administratif et le domicile effectif. Le premier pourra être imposé par les pouvoirs publics et c'est à partir de ce domicile administratif que sera accordée l'aide du CPAS, tandis que le domicile réel, en principe librement déter-

miné, fixera l'inscription au registre d'attente. Donc, dans un certain nombre de cas, les candidats réfugiés seront inscrits dans un registre d'attente dans le cadre d'une commune alors que, sur le plan administratif, ils seront domiciliés dans une autre commune, laquelle, via le CPAS, devra leur apporter une aide. Je rappelle que l'avis du Conseil d'Etat a déterminé cette manière de procéder qui, loin d'être idéale, peut poser des problèmes sur le plan de l'efficacité.

Monsieur le ministre, votre projet prévoit que lorsque le réfugié politique est aidé par le CPAS de son domicile administratif, sans y être effectivement inscrit, seulement 50 p.c. de l'aide du CPAS seront remboursés. Il me semble que c'est là une mesure que l'on peut accepter pour réaliser une meilleure répartition de l'aide des CPAS, mais je tiens à souligner qu'une telle situation ne peut être que transitoire. En effet, le jour où l'ensemble des candidats réfugiés seront répartis dans des registres d'attente, chaque commune aura en principe son quota et il ne sera plus nécessaire, à ce moment-là, de faire une distinction et de ne rembourser que 50 p.c. dans l'hypothèse de non-conformité du domicile et 100 p.c. dans les autres cas. J'aimerais savoir si c'est également votre point de vue et si vous estimez qu'à terme, cette distinction donnant lieu à un remboursement de 50 p.c. ou de 100 p.c. de l'aide doit disparaître.

Je voudrais maintenant répondre à M. Raes et faire une mise au point concernant la charge que représentent réellement pour notre pays les candidats réfugiés politiques. La discussion est intéressante dans la mesure où l'on parle de chiffres précis. Actuellement, en Belgique, environ 26 000 personnes bénéficient effectivement du statut de réfugié politique tandis que 25 000 à 30 000 sont candidates à l'obtention de ce statut.

Vous avez d'ailleurs précisé, monsieur le ministre, qu'en réalité, les chiffres sont moins élevés, certains candidats ayant disparu dans la nature. Concrètement, ces chiffres représentent 0,25 p.c. de la population belge.

Considérons l'exemple d'une commune de 20 000 habitants, ce qui est la moyenne du pays. En pratiquant une répartition équitable, cette commune devrait accueillir 50 candidats réfugiés politiques dont la moitié, toujours selon les chiffres obtenus en commission, sont assistés. Cela signifie donc qu'une commune de 20 000 habitants devrait pendant quelques mois, aider éventuellement 25 candidats réfugiés politiques. Aussi est-il un peu court et un peu facile d'affirmer que les réfugiés politiques africains ou asiatiques feraient mieux de rester dans leur continent! Je rappelle qu'actuellement, des dizaines de milliers de Rwandais se réfugient au Zaïre et au Burundi qui supportent l'essentiel de cet accueil. Par rapport à ces pays, nous n'accueillons vraiment qu'une toute petite minorité de réfugiés politiques.

Sur le plan politique, on constate une exploitation démagogique de cette situation, et ce non seulement au *Vlaams Blok*, mais aussi dans d'autres milieux et dans certains CPAS. En tant que Bruxellois, je ne suis pas fier lorsque j'entends certains membres de la Conférence des présidents de CPAS de Bruxelles affirmer qu'ils n'inscrivent plus de candidats réfugiés politiques. Si l'on procédait à une répartition équitable de ces derniers, la charge pourrait parfaitement être supportée par tout le monde. (Applaudissements.)

Je termine, monsieur le ministre, par une question très précise au sujet du rapport. Il est d'usage, en commission de l'Intérieur, de ne pas lire ce document. Or, je trouve, en page 13, un passage qui vous est attribué et que je ne comprends pas. Il est rédigé comme suit: «Le ministre indique encore que s'il est vrai qu'en principe l'aide sociale est à la charge du CPAS de la commune d'inscription obligatoire, elle est toutefois intégralement remboursée par l'Etat, tout comme l'aide médicale urgente. Cela n'empêche pas que dans certaines communes, de trop grandes concentrations de demandeurs d'asile nécessaires puissent occasionner une surcharge administrative insurmontable et dérégler entièrement le fonctionnement du CPAS. D'où la nécessité d'améliorer la répartition, qui devrait être en moyenne de 2 à 2,5 p.c.»

Je ne comprends pas ce pourcentage, car la Belgique comptant 10 millions d'habitants, on obtient le chiffre de 250 000 réfugiés, alors qu'ils ne sont que 240 000 au total.

M. Tobback, ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Il s'agit de 2 à 2,5 pour mille habitants, monsieur Desmedt.

M. Desmedt (FDF). — Dans ce cas, on rejoint les chiffres que j'ai cités et les choses sont claires.

Cela dit, je pense que nous pourrions approuver ce projet. Si l'ensemble de la politique des réfugiés reste discutable, le texte qui nous est proposé aujourd'hui va dans le bon sens. Les critiques pouvant être formulées à son égard ne vous sont pas imputables, monsieur le ministre, mais s'adressent au Conseil d'Etat qui vous a amené à modifier votre projet. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Tobback.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de heer Cannaerts voor zijn verslag dat zeer snel tot stand werd gebracht en toch alle aspecten van het probleem belicht.

Le rôle du Conseil d'Etat, monsieur Desmedt, consiste à faire respecter les droits fondamentaux, sans nécessairement se préoccuper des problèmes pratiques qu'ils causent aux pouvoirs publics. Il faut le savoir et s'en accommoder si l'on se prétend démocrate. Je sais que c'est votre cas, monsieur Desmedt, car j'ai déjà pu le constater par le passé.

Het verheugt mij dat ik, afgaande op wat de sprekers hier naar voren hebben gebracht, kan vaststellen dat er, op een paar extreme standpunten na, een sterke consensus groeit rond dit ontwerp en rond de daarin behandelde problematiek. Ik kom straks kort terug op de extreme standpunten, maar wil in de eerste plaats stilstaan bij deze consensus.

Dit ontwerp is inderdaad een onderdeel van het actieprogramma dat de Regering reeds in april 1992 heeft opgesteld. Iets dergelijks heeft zij ook gedaan met het Pinksterplan en de politiek- en veiligheidsproblematiek. Van bij haar aantreden had de Regering zich immers voorgenomen dergelijke actieprogramma's uit te werken en die dan stap voor stap te realiseren.

Het uitwerken van dit ontwerp heeft tijd gevraagd, omdat het technisch bijzonder ingewikkeld is, omdat wij hebben moeten beantwoorden aan de door de Raad van State geformuleerde adviezen en vooral omdat het zelfs geen zin had een afdwingbaar repartitieplan op te stellen zolang wij uit artikel 54 van de wet van 6 mei 1992 niet de bevoegdheid daarvoor kunnen putten. Zij die beweren dat dit ontwerp zeker niet *la panacée* is, hebben dus gelijk. Het ontwerp is dan ook maar een onderdeel van het hele actieprogramma.

Ik kan dan ook de commissievoorzitter volgen in zijn bedenkingen en het op mijn beurt wat bizar noemen dat wij in de voorbije 10 à 15 jaar waarin wij dit probleem hebben zien groeien, nooit op dit idee zijn gekomen. Wij schrijven Belgen immers wel in in een rijksregister en vreemdelingen in een vreemdelingenregister, maar mensen waarvan wij evengoed weten dat zij een hele tijd in ons land zullen verblijven, geven wij simpelweg een asielaanvraag en het interesseert ons verder niet waar ze naartoe gaan. Wat van hen genoteerd wordt, gebeurt als het ware nog met de ganzeveer. Als niet-jurist en als buitenstaander heb ik mij daarover altijd verwonderd. Vanaf het ogenblik dat ik de bevoegdheid over deze problematiek heb gekregen, heb ik mij voorgenomen deze toestand te verhelpen en deze kwestie in het actieprogramma doen opnemen.

Men kan zich afvragen waarom wij in de voorbije vijftien jaar nooit op het idee zijn gekomen dit bestand te informatiseren en deze burgers administratief te volgen, zoals wij doen met alle andere burgers, namelijk door ze ergens te registreren ten einde te blijven weten waar ze administratief bereikbaar zijn. Zo eenvoudig is het.

Wij beschikken nu dus over twee instrumenten, de wet en artikel 54 en daarnaast, als het Parlement het zal goedkeuren, het wachtregister. Ik heb al van in november opdracht gegeven aan het Rijksregister om de nodige informatieprogramma's op te starten, zodat deze wet in de praktijk kan worden omgezet. Na de goedkeuring van onderhavige wet moeten er nog een aantal uitvoeringsbesluiten worden genomen. Het koninklijk besluit op

het artikel 54 is klaar. Wij moeten nu nog het informatieprogramma opstarten en dan kunnen we beginnen. Ik had altijd 1 juli als streefdatum naar voren geschoven en ik zal al het mogelijke doen om die datum nog te halen. Indien dit niet kan, zal het 1 november worden. Ik voeg er onmiddellijk aan toe dat ik de discussie niet wens te voeren in volle verkiezingscampagne voor de gemeenteraadsverkiezingen, zelfs al zou dat mij in Leuven zeer goed uitkomen. Ik vrees evenwel dat het repartitiesysteem slechts in voege zal kunnen treden op 1 november, aangezien deze wet slechts in de loop van de maand mei door de beide Kamers zal zijn goedgekeurd.

Ik wens nog te reageren op enkele punten die zijn aangehaald.

Mijnheer Appeltans, uw wensen zijn bij voorbaat vervuld. Het extra personeel is er. Wij zijn enkele maanden geleden begonnen met de recrutering en dat personeel begint nu te renderen. Ook de nieuwe uitrusting is beschikbaar. Het vingerafdrucksysteem, dat dient om dubbele, drievoudige of zelfs viervoudige aanvragen te voorkomen, is in werking. Het Commissariaat-generaal beschikt over een nieuw gebouw, The North Gate. Ook de Dienst vreemdelingenzaken zal op 1 juli eerstkomend in hetzelfde gebouw worden ondergebracht. De nieuwe kaders zijn er. De Dienst vreemdelingenzaken, het Commissariaat-generaal en de Vaste Beroepscommissie zijn sedert 1 januari volledig overgeheveld naar Binnenlandse Zaken.

Wij oogsten reeds resultaten. Sommigen vinden dat dit niet de moeite is en anderen zijn van oordeel dat het slechts een voorbijgaand fenomeen zal zijn. Ik weet dat ons plan werkt. De Dienst vreemdelingenzaken heeft zijn achterstand reeds weggewerkt, wat tot gevolg heeft dat het Commissariaat-generaal nu is overstelp met dossiers. Voor de eerste keer ook daalt het gemiddeld aantal dossiers per maand, bij het Commissariaat-generaal. Vandaar dat er nu zoveel kandidaat-vluchtelingen worden uitgezonden. Ik kan mij haast niet meer vertonen zonder te worden aangesproken ten gunste van personen die nu het bevel tot het verlaten van het grondgebied hebben gekregen. De afhandeling van hun dossiers heeft soms langer dan vijf jaar op zich laten wachten. Daarom krijgen zij nu pas het bevel om het grondgebied te verlaten.

Dames en heren senatoren, dat is de reden waarom zij uw hulp inroepen en waarom u zich nu ook tot mij wendt.

De meeste asielaanvragen worden op dit ogenblik op zes maanden afgehandeld. De moeilijkheden in de fruitsector zijn trouwens te wijten aan de verkorting van de procedure. Het is niet meer mogelijk om gedurende een lange periode illegaal in het land te verblijven, omdat nu de meeste aanvragen door de DVZ onontvankelijk worden verklaard en binnen de maand ook door de Commissaris-generaal definitief worden afgewezen. Arbeidsmigranten krijgen dus niet meer de gelegenheid om legaal in de fruit- of in de bouwsector te werken als zogezegde asielzoeker, en dan na het seizoen weer te verdwijnen. De 20 000 dossiers die nog in behandeling zijn, omvatten ook deze categorie van aanvragen, maar veel van die asielaanvragers hebben ons land al lang verlaten.

Wij zijn dus volop bezig met het uitvoeren van de maatregelen die de heer Appeltans zopas als noodzakelijk heeft bestempeld en dat lijkt onmiddellijk resultaat op te leveren. Het aantal aanvragen is sedert augustus van vorig jaar gedaald. Het is niet opnieuw gestegen, hoewel men kon vrezen dat het opnieuw zou oplopen ten gevolge van de maatregelen die in Duitsland werden genomen en ingevolge het begin van het zomerseizoen. Er werd immers beweerd dat de daling van de aanvragen te maken had met de winter. Iemand die de zaak van een onvoorwaardelijk asiel bepleitte, opperde dat men zijn land niet ontvlucht wanneer het te koud is.

Het aantal aanvragen bleef ook in maart en in april lager dan 1 500 aanvragen per maand. Dit laat ons toe de aanvragen snel af te handelen en de achterstand in te lopen. In de eerste vier maanden van dit jaar ontvingen wij ongeveer 5 000 aanvragen, dus 15 000 op jaarbasis, terwijl wij vorig jaar 27 000 aanvragen ontvingen en in augustus van vorig jaar nog werd gerekend met 35 000 aanvragen per jaar.

Dit aantal is echter nog steeds te hoog. Het gaat immers niet om 15 000 mensen die effectief een erkenning als vluchteling zullen bekomen. Indien dit wel het geval zou zijn, zouden wij voor hen

de nodige solidariteit moeten kunnen opbrengen. Het probleem is echter dat waarschijnlijk slechts 500 aanvragen positief zullen worden beoordeeld en dat de 14 500 overige aanvragen door de Commissaris-generaal en door de Vaste Beroepscommissie zullen worden afgewezen. Daarom beweer ik dat het aantal te hoog ligt.

Wanneer zich morgen in één of ander land een catastrofe zou voordoen, moeten wij echter wel in staat zijn om aan de hulpaanvragen tegemoet te komen.

Ik denk wel dat de personen uit Ruanda die zich in ons land als vluchteling hebben aangeboden, door de Commissaris-generaal als vluchteling zullen worden erkend, maar dat behoort niet tot mijn bevoegdheid. Onze wetgeving bepaalt dat een onafhankelijke instantie beslist over het weigeren of toekennen van het statuut. Ik wil daar niets aan veranderen en iedereen zou zich daarbij moeten neerleggen.

Mevrouw Maes, ik interpreteer een aantal zaken dan ook een beetje anders dan u. Ik zie ook welke vluchtelingen uit Ruanda aandringen en ik ben er niet zo zeker van dat dit de sukkelaars, Hutu's of Tutsi's, van het platteland zijn. Ik weet ook wel dat de elite natuurlijk sneller een vliegtuig kan nemen dan de rest. Laten wij daarover niet verder discussiëren, wij hebben het nu immers over het wachtregister.

Mevrouw Maes (VU). — Mijnheer de minister, ik heb vooral bedenkingen bij de Conventie van Genève zelf. Volgens deze conventie is de erkenning van een asielzoeker niet mogelijk wanneer burgeroorlog de reden voor zijn vlucht was. Toch zijn deze mensen zeer duidelijk vluchtelingen. Wij hanteren dus een zeer enge definitie.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken. — Mevrouw Maes, in het geval van Ruanda gaat het er niet om of er al dan niet een burgeroorlog woedt. Een Hutu, of zelfs een Tutsi, die uit een streek komt waar vooral leden van de andere etnische groep wonen en in België asiel aanvraagt, kan moeilijk worden geweigerd, omdat bezwaarlijk kan worden weerlegd dat hij moet vrezten voor etnische vervolging. Hij moet dus zelfs niet inroepen dat er burgeroorlog is in zijn land. Ik herhaal echter dat het de Commissaris-generaal is die de beslissing neemt.

De Conventie van Genève spreekt ook niet alleen over vluchtelingen om politieke redenen, maar eveneens over vluchtelingen om etnische en religieuze redenen. Op dat gebied is er met Ruanda dus geen enkel probleem. U moet mij alleen niet vragen om daar ter plaatse met een bordje de weg naar België te wijzen.

Ik ga nu in op een aantal meer extreme gevallen.

Je suis toujours frappé par la méthode que certains suivent en guise d'argumentation, à savoir proclamer ce que je pourrais penser et, ensuite, le réfuter. C'est un peu ce qu'a fait M. Snappe. D'après lui, je considère le problème des demandeurs d'asile de façon réductrice. Ce n'est pas le cas, mais je ne me fatiguerai pas à le lui démontrer car cela ne lui conviendrait pas. Par ailleurs, nous avons encore bien d'autres questions à débattre en commission de l'Intérieur.

Quoi qu'il en soit, monsieur Snappe, je ne me sens pas visé par votre analyse de ce qui serait, selon vous, ma position en cette matière.

Pour le reste, j'hésite, en effet, à entamer des procédures à l'égard du barreau car, de toute façon, celles-ci n'aboutiraient pas.

A cet égard, je puis vous citer un exemple concernant un mémoire qui avait été soumis au Conseil d'Etat. Selon le Commissaire général, celui-ci était rédigé de façon ridicule. Il s'en est plaint au barreau. Tout homme sensé se serait rallié à son point de vue. Cependant, les membres du barreau ont estimé que si la forme de ce mémoire aurait peut-être pu être améliorée, il n'y avait rien à reprocher à son contenu. Le Commissaire général a tout simplement été ridiculisé dans cette affaire!

J'ai également assisté à l'émission *Panorama* en compagnie de M. Zinzen. Il y évoqua le cas exemplatif d'une personne résidant depuis un certain nombre d'années dans le pays et qui se voyait

imposer de quitter celui-ci. Ce « pauvre » demandeur d'asile avait versé 60 000 francs à l'avocat spécialisé en cette matière qui s'est chargé de son dossier. Sachez que la personne concernée a déjà été dénoncée par le Conseil d'Etat. De telles exploitations, qui sont le fait de Belges, j'en relève chaque semaine! Certains se sont même spécialisés dans ce domaine, récupérant ainsi une bonne partie de l'argent versé aux réfugiés par les CPAS!

Je suis tout à fait disposé à ouvrir des dossiers en la matière. Mais si les membres du barreau ne me suivent pas, je ne puis que constater les faits. Je continuerai cependant à dénoncer ce type d'agissements. Selon moi, c'est aux membres du barreau qu'il appartient d'organiser leur propre discipline. C'est d'ailleurs un droit qu'ils revendiquent, mais ils ne prennent aucune mesure dans ce domaine.

J'ai également entendu parler d'un pauvre Indien qui avait été convoqué au Conseil d'Etat et qui a attendu son avocat jusqu'à 20 heures, mais en vain! Celui-ci ne s'est même pas excusé!

M. Dufour (Ecolo). — Il ne faut pas généraliser!

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken. — Ik heb hier een uitstekende suggestie gehoord, maar ik weet niet goed wat er mee te doen. Ik heb horen zeggen dat wij voortaan alleen nog Europese asielzoekers zouden toelaten. In Nederland heeft een zekere heer Bolkestein iets gelijkaardigs beweerd. Ik weet evenwel niet hoe dit in de praktijk mogelijk is. Is een Koerd uit Istanbul een Europeaan?

Op het ogenblik heb ik de meeste problemen, niet met Togolezen, maar met Roemenen. Ik heb geen criminaliteitsproblemen met Sikhs, maar wel met Roemenen. Men pleit blijkbaar voor de Roemenen, maar de Sikhs moeten uit ons land blijven.

Het zal wel geen parlementaire taal zijn te beweren dat dit een imbeciele inspiratie is, maar ik meen het toch. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Snappe.

M. Snappe (Ecolo). — Monsieur le Président, je voudrais tout d'abord dire à M. le ministre que si j'ai fait vibrer une corde sensible, je le regrette.

Je ne nie pas, monsieur le ministre, l'existence de problèmes de procédure ni le fait que, comme dans n'importe quelle profession, des avocats ne font pas correctement leur travail.

M. Tobback, ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Nous serons finalement d'accord, monsieur Snappe!

M. Snappe (Ecolo). — Néanmoins, je regrette qu'habituellement, vous lancez des accusations tout à fait générales sans les commenter, contrairement à ce que vous venez de faire aujourd'hui. Je regrette davantage encore que le Gouvernement, par votre entremise, se contente de dénoncer de telles pratiques intolérables sans agir pour y mettre un terme.

Je persiste à dire que se livrer à de telles déclarations générales consiste à faire de l'intoxication. D'autres actions doivent être entreprises si l'on veut résoudre ce problème. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het ontwerp van wet.

L'article premier est ainsi rédigé :

Chapitre 1^{er}. — Modifications de la loi du 19 juillet 1991 relative aux registres de la population et aux cartes d'identité et modifiant la loi du 8 août 1983 organisant un Registre national des personnes physiques

Article 1^{er}. L'article 1^{er} de la loi du 19 juillet 1991 relative aux registres de la population et aux cartes d'identité et modifiant la loi du 8 août 1983 organisant un Registre national des personnes physiques est remplacé par la disposition suivante :

« Article 1^{er}. Dans chaque commune, sont tenus :

1° Des registres de la population dans lesquels sont inscrits au lieu où ils ont établi leur résidence principale, qu'ils y soient présents ou qu'ils en soient temporairement absents, les Belges et les étrangers admis ou autorisés à s'établir ou à séjourner dans le royaume, à l'exception des étrangers inscrits au registre d'attente visé au 2°;

2° Un registre d'attente dans lequel sont inscrits au lieu où ils ont établi leur résidence principale, les étrangers qui se déclarent réfugiés ou qui demandent la reconnaissance de la qualité de réfugié et qui ne sont pas inscrits à un autre titre dans les registres de la population.

Lorsqu'un étranger qui s'est déclaré réfugié ou qui a demandé la reconnaissance de la qualité de réfugié est rayé des registres de la population mais continue à séjourner dans la commune, il est inscrit au registre d'attente.

Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, prescrire l'inscription dans le registre d'attente d'autres ressortissants étrangers qui se trouvent dans une situation administrative précaire de résidence en Belgique ne permettant pas leur inscription ou le maintien de celle-ci dans les registres de la population.

Les articles 3, 4, 5, 7 et 8 sont applicables au registre d'attente. »

Hoofdstuk I. — Wijzigingen van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters en de identiteitskaarten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen

Artikel 1. Artikel 1 van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters en de identiteitskaarten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Artikel 1. In elke gemeente worden gehouden :

1° Bevolkingsregisters waarin ingeschreven worden op de plaats waar zij hun hoofdverblijfplaats gevestigd hebben, ongeacht of zij er aanwezig dan wel tijdelijk afwezig zijn, de Belgen en de vreemdelingen die toegelaten of gemachtigd zijn om zich in het rijk te vestigen of er te verblijven, met uitzondering van de vreemdelingen die zijn ingeschreven in het in 2° bedoelde register;

2° Een wachtregister waarin worden ingeschreven op de plaats waar zij hun hoofdverblijfplaats gevestigd hebben, de vreemdelingen die zich vluchteling verklaren of die vragen om als vluchteling te worden erkend en die niet in een andere hoedanigheid in de bevolkingsregisters zijn ingeschreven.

Wanneer een vreemdeling die zich vluchteling heeft verklaard of die vraagt om als vluchteling te worden erkend uit de bevolkingsregisters geschrapt wordt doch in de gemeente verblijf blijft houden, wordt hij ingeschreven in het wachtregister.

De Koning kan, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de inschrijving in het wachtregister voorschrijven van andere vreemde onderdanen die zich in een onzekere administratieve toestand van verblijf in België bevinden, die hun inschrijving of het behoud ervan in de bevolkingsregisters niet mogelijk maakt.

De artikelen 3, 4, 5, 7 en 8 zijn toepasselijk op het wachtregister. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. Un article 1^{er}*bis*, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi :

« Article 1^{er}*bis*. L'inscription au registre d'attente des étrangers visés à l'article 1^{er}, alinéa 1^{er}, 2°, a lieu à l'initiative du ministre qui a l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers dans ses attributions ou de son délégué, dès l'arrivée de ces étrangers en Belgique ou dès que leur présence sur le territoire a été constatée.

Ils en sont rayés :

1° Lorsqu'ils sont décédés;

2° Lorsqu'ils ont quitté le territoire;

3° Lorsque la qualité de réfugié leur a été reconnue, auquel cas ils sont inscrits dans les registres de la population visés à l'article 1^{er}, alinéa 1^{er}, 1°;

4° Lorsqu'ils sont inscrits dans les registres de la population à un autre titre que celui de réfugié reconnu;

5° Lorsqu'ils ne résident plus à l'adresse où ils ont été inscrits et que le lieu où ils se sont fixés ne peut être découvert.

Toutefois, les informations relatives à ces étrangers sont conservées au registre d'attente, avec, en regard de leur nom, le motif de la radiation. »

Art. 2. Een artikel 1*bis*, luidend als volgt, wordt in dezelfde wet ingevoegd :

« Artikel 1*bis*. De inschrijving in het wachtregister van de vreemdelingen bedoeld in artikel 1, eerste lid, 2°, geschiedt op initiatief van de minister tot wiens bevoegdheid de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen behoren of van zijn gemachtigde, zodra deze vreemdelingen in België zijn aangekomen of zodra hun aanwezigheid op het grondgebied is vastgesteld.

Ze worden er uit geschrapt :

1° Wanneer ze overleden zijn;

2° Wanneer ze het grondgebied verlaten hebben;

3° Wanneer hen de hoedanigheid van vluchteling werd toegekend waarbij ze dan ingeschreven worden in de bevolkingsregisters bedoeld in artikel 1, eerste lid, 1°;

4° Wanneer zij in de bevolkingsregisters in een andere hoedanigheid dan die van erkende vluchteling ingeschreven worden;

5° Wanneer zij niet meer verblijven op het adres waar zij ingeschreven werden en de plaats waar ze zich gevestigd hebben niet kan ontdekt worden.

De informatiegegevens betreffende die vreemdelingen worden echter in het wachtregister bewaard met, tegenover hun naam, de reden van de schrapping. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 3. Dans l'article 2 de la même loi, l'alinéa suivant est inséré entre les alinéas 1^{er} et 2 :

« Pour les étrangers visés à l'article 1^{er}, alinéa 1^{er}, 2°, le Roi détermine, outre les informations visées à l'alinéa 1^{er}, les informations relatives à leur situation administrative qui doivent être mentionnées. Il détermine également les autorités habilitées à introduire ces informations dans le registre d'attente par le biais du Registre national des personnes physiques. »

Art. 3. In artikel 2 van dezelfde wet, wordt tussen het eerste en het tweede lid het volgende lid ingevoegd :

« Voor de in artikel 1, eerste lid, 2°, bedoelde vreemdelingen bepaalt de Koning, naast de in het eerste lid bedoelde inlichtingen, welke gegevens betreffende hun administratieve toestand moeten worden vermeld. Hij bepaalt eveneens welke overheden gemachtigd zijn deze inlichtingen in het wachtregister via het Rijksregister van de natuurlijke personen in te voeren. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 4. Un article *2bis*, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi:

« Art. *2bis*. Les étrangers inscrits au registre d'attente visé à l'article 1^{er}, alinéa 1^{er}, 2^o, ne sont pris en compte ni pour la détermination du chiffre annuel de la population de la commune, ni pour l'établissement des résultats du recensement décennal de la population visé à l'article 9 de la loi du 4 juillet 1962 relative à la statistique publique, ni pour toute autre fixation du chiffre de la population en vertu d'une loi prise en exécution de l'article 63, § 3 (ancien article 49, § 3) de la Constitution. »

Art. 4. Een artikel *2bis*, luidend als volgt, wordt in dezelfde wet ingevoegd:

« Art. *2bis*. De vreemdelingen die zijn ingeschreven in het in artikel 1, eerste lid, 2^o, bedoelde wachtregister worden niet meegeteld, noch voor het bepalen van het jaarlijkse bevolkingscijfer van de gemeente, noch voor het vaststellen van de resultaten van de tienjaarlijkse volkstelling bedoeld in artikel 9 van de wet van 4 juli 1962 betreffende de openbare statistiek, noch voor elke andere vastlegging van het bevolkingscijfer krachtens een wet uitgevaardigd ter uitvoering van artikel 63, § 3 (vroeger artikel 49, § 3) van de Grondwet. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 5. A l'article 6 de la même loi, sont apportées les modifications suivantes:

1^o Dans le § 1^{er}, les mots « aux personnes visées à l'article 1^{er} » sont remplacés par les mots « aux Belges et aux étrangers admis ou autorisés à s'établir dans le royaume »;

2^o Il est ajouté un § 6, rédigé comme suit:

« § 6. Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, étendre l'application des dispositions des §§ 1^{er} à 5 aux titres de séjour délivrés aux étrangers admis ou autorisés à séjourner dans le royaume. »

Art. 5. In artikel 6 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1^o In § 1 worden de woorden « aan de in artikel 1 bedoelde personen » vervangen door de woorden « aan de Belgen en de vreemdelingen die toegelaten of gemachtigd zijn om zich in het rijk te vestigen »;

2^o Een § 6, luidend als volgt, wordt toegevoegd:

« § 6. De Koning kan, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de toepassing van de bepalingen van de §§ 1 tot 5 uitbreiden tot de verblijfsvergunningen afgegeven aan de vreemdelingen die toegelaten of gemachtigd zijn om zich in het rijk te vestigen of er te verblijven. »

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre II. — Modifications de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

Art. 6. A l'article 12 de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, modifié par la loi du 6 août 1993 et par l'arrêté royal du 13 juillet 1992, sont apportées les modifications suivantes:

1^o L'alinéa 1^{er} est complété comme suit:

« Pour la seule application de la loi du 19 juillet 1991 relative aux registres de la population et aux cartes d'identité et modifiant la loi du 8 août 1983 organisant un Registre national des personnes physiques, le registre des étrangers est considéré comme faisant partie intégrante des registres de la population. »

2^o L'alinéa suivant est inséré entre les alinéas 1^{er} et 2:

« Par dérogation à l'alinéa 1^{er}, l'étranger qui se déclare réfugié ou qui demande la reconnaissance de la qualité de réfugié est inscrit au registre d'attente visé à l'article 1^{er}, alinéa 1^{er}, 2^o, de la loi précitée du 19 juillet 1991. »

Hoofdstuk II. — Wijzigingen van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

Art. 6. In artikel 12 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, gewijzigd door de wet van 6 augustus 1993 en door het koninklijk besluit van 13 juli 1992, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1^o Het eerste lid wordt aangevuld als volgt:

« Enkel voor de toepassing van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters en de identiteitskaarten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, wordt het vreemdelingenregister beschouwd als integraal deel uitmakende van de bevolkingsregisters. »

2^o Tussen het eerste en het tweede lid wordt het volgende lid ingevoegd:

« In afwijking van het eerste lid, wordt de vreemdeling die zich vluchteling verklaart of die vraagt om als vluchteling te worden erkend ingeschreven in het in artikel 1, eerste lid, 2^o, van de voormelde wet van 19 juli 1991 bedoelde wachtregister. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 7. A l'article 54, § 1^{er}, de la même loi, modifié par la loi du 6 mai 1993 et par l'arrêté royal du 13 juillet 1992, sont apportées les modifications suivantes:

1^o A l'alinéa 1^{er}, les mots « le lieu où sont inscrits » sont remplacés par les mots « un lieu obligatoire d'inscription pour »;

2^o A l'alinéa 2, les mots « L'inscription en un lieu déterminé » sont remplacés par les mots « La désignation d'un lieu obligatoire d'inscription »;

3^o A l'alinéa 3, les mots « l'inscription en un lieu déterminé » sont remplacés par les mots « la désignation d'un lieu obligatoire d'inscription ».

Art. 7. In artikel 54, § 1, van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 6 mei 1993 en bij het koninklijk besluit van 13 juli 1992, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1^o In het eerste lid, worden de woorden « de plaats bepalen waar de vreemdelingen worden ingeschreven » vervangen door de woorden « een verplichte plaats van inschrijving bepalen voor de vreemdelingen die »;

2^o In het tweede lid, worden de woorden « De inschrijving op een bepaalde plaats » vervangen door de woorden « De aanduiding van een verplichte plaats van inschrijving »;

3^o In het derde lid, worden de woorden « de inschrijving op een bepaalde plaats » vervangen door de woorden « de aanduiding van een verplichte plaats van inschrijving ».

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre III. — Modifications de la loi du 8 août 1983 organisant un Registre national des personnes physiques

Art. 8. L'article 2, alinéa 1^{er}, de la loi du 8 août 1983 organisant un Registre national des personnes physiques est complété comme suit:

« 3^o Les personnes inscrites au registre d'attente visé à l'article 1^{er}, alinéa 1^{er}, 2^o, de la loi du 19 juillet 1991 relative aux registres de la population et aux cartes d'identité et modifiant la loi du 8 août 1983 organisant un Registre national des personnes physiques. »

Hoofdstuk III. — Wijzigingen van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen

Art. 8. Artikel 2, eerste lid, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen wordt als volgt aangevuld:

« 3° De personen die ingeschreven zijn in het wachtregister bedoeld in artikel 1, eerste lid, 2°, van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters en de identiteitskaarten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 9. L'article 3, alinéa 1^{er}, de la même loi est complété comme suit:

« 10° La mention du registre dans lequel les personnes visées à l'article 2 sont inscrites;

11° la situation administrative des personnes visées à l'article 2, alinéa 1^{er}, 3°. »

Art. 9. Artikel 3, eerste lid, van dezelfde wet wordt als volgt aangevuld:

« 10° De vermelding van het register waarin de in artikel 2 bedoelde personen zijn ingeschreven;

11° De administratieve toestand van de in artikel 2, eerste lid, 3°, bedoelde personen. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 10. L'article 5 de la même loi, modifié par les lois des 15 janvier 1990, 19 juillet 1991 et 8 décembre 1992, est complété par la disposition suivante:

« Le Roi peut uniquement autoriser l'accès aux informations concernant les étrangers inscrits au registre d'attente visé à l'article 1^{er}, alinéa 1^{er}, 2°, de la loi du 19 juillet 1991 relative aux registres de la population et aux cartes d'identité et modifiant la loi du 8 août 1983 organisant un Registre national des personnes physiques, aux autorités ci-après énumérées et aux services désignés nominativement qui en relèvent directement, pour les informations qu'ils sont habilités à connaître en vertu d'une loi ou d'un décret:

1° Le ministre qui a l'aide sociale dans ses attributions;

2° Le ministre fédéral et les ministres régionaux qui ont l'emploi et le travail dans leurs attributions;

3° Le ministre qui a l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers dans ses attributions;

4° Le fonctionnaire dirigeant la Direction pour l'immatriculation des véhicules (DIV) relevant du ministère des Communications et de l'Infrastructure;

5° Les autorités communales, les polices communales et les présidents des centres publics d'aide sociale;

6° Le Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides;

7° Le président de la Commission permanente de recours des réfugiés;

8° Le commandant de la gendarmerie;

9° Les magistrats des cours et tribunaux de l'ordre judiciaire;

10° Le premier président et l'auditeur général du Conseil d'Etat. »

Art. 10. Artikel 5 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wetten van 15 januari 1990, 19 juli 1991 en 8 december 1992, wordt aangevuld met de volgende bepaling:

« De Koning kan uitsluitend toegang verlenen tot de inlichtingen betreffende de vreemdelingen die zijn ingeschreven in het wachtregister bedoeld in artikel 1, eerste lid, 2°, van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters en de identiteitskaarten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, aan de

hierna opgesomde overheden en aan de bij naam aangewezen diensten die er rechtstreeks onder ressorteren, voor de informatie die zij krachtens een wet of een decreet bevoegd zijn te kennen:

1° De minister tot wiens bevoegdheid de maatschappelijke dienstverlening behoort;

2° De federale minister en de gewestelijke ministers tot wier bevoegdheid de tewerkstelling en de arbeid behoren;

3° De minister tot wiens bevoegdheid de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen behoren;

4° De leidende ambtenaar van de Directie voor de inschrijving der voertuigen (DIV) die afhangt van het ministerie van Verkeerswezen en Infrastructuur;

5° De gemeenteoverheden, de gemeentelijke politiediensten en de voorzitters van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;

6° De Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen;

7° De voorzitter van de Vaste Beroepscommissie voor vluchtelingen;

8° De commandant van de rijkswacht;

9° De magistraten van de hoven en rechtbanken van de rechterlijke macht;

10° De eerste voorzitter en de auditeur-generaal van de Raad van State. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 11. L'article 9 de la même loi est complété par l'alinéa suivant:

« Toutefois, par dérogation à l'article 8, les autorités et services désignés par le Roi en application de l'article 5, alinéa 3, peuvent utiliser le numéro d'identification visé à l'alinéa 1^{er} pour l'échange réciproque d'informations concernant les étrangers inscrits au registre d'attente visé à l'article 1^{er}, alinéa 1^{er}, 2°, de la loi du 19 juillet 1991 relative aux registres de la population et aux cartes d'identité et modifiant la loi du 8 août 1983 organisant un Registre national des personnes physiques, et exclusivement dans l'exercice de leurs compétences légales et réglementaires à l'égard de ces personnes. »

Art. 11. Artikel 9 van dezelfde wet wordt aangevuld met het volgende lid:

« In afwijking van artikel 8, kunnen de overheden en diensten die door de Koning worden aangewezen met toepassing van artikel 5, derde lid, evenwel het in het eerste lid bedoelde identificatienummer gebruiken voor het wederzijds uitwisselen van inlichtingen betreffende de vreemdelingen die zijn ingeschreven in het wachtregister bedoeld in artikel 1, eerste lid, 2°, van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters en de identiteitskaarten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, en dit uitsluitend in de uitoefening van hun wettelijke en reglementaire bevoegdheden tegenover deze personen. »

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre IV. — Modifications de la loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés par les commissions d'assistance publique

Art. 12. A l'article 2 de la loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés par les commissions d'assistance publique, modifié par la loi du 9 juillet 1971, la loi du 30 décembre 1992, la loi du 12 janvier 1993, l'arrêté royal n° 244 du 31 décembre 1983 et l'arrêté royal du 10 août 1984, sont apportées les modifications suivantes:

1° Dans le § 1^{er}, alinéa 1^{er}, le § 2, alinéa 1^{er}, et le § 4, les mots « ou le registre d'attente » sont insérés après les mots « des étrangers »;

2° Le § 5 est remplacé par la disposition suivante:

« § 5. Par dérogation à l'article 1^{er}, 1°, est compétent pour accorder l'aide sociale à un candidat réfugié, le centre public d'aide sociale:

a) De la commune où il est inscrit au registre d'attente, ou

b) De la commune où il est inscrit aux registres de la population ou au registre des étrangers.

Lorsque plusieurs communes sont mentionnées dans l'inscription d'un candidat réfugié, le centre public d'aide sociale de la commune désignée en application de l'article 54 de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers est compétent pour lui accorder l'aide sociale. »

Hoofdstuk IV. — Wijzigingen van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de commissies van openbare onderstand

Art. 12. In artikel 2 van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de commissies van openbare onderstand, gewijzigd door de wet van 9 juli 1971, de wet van 30 december 1992, de wet van 12 januari 1993, het koninklijk besluit nr. 244 van 31 december 1983 en het koninklijk besluit van 10 augustus 1984, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° In § 1, eerste lid, § 2, eerste lid, en § 4, worden de woorden « of in het wachtregister » ingevoegd na de woorden « vreemdelingenregister »;

2° Paragraaf 5 wordt vervangen door de volgende bepaling:

« § 5. In afwijking van artikel 1, 1°, is bevoegd om maatschappelijke dienstverlening aan een kandidaat-vluchteling toe te kennen, het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn:

a) Van de gemeente waar hij in het wachtregister is ingeschreven,

of

b) Van de gemeente waar hij in de bevolkingsregisters of in het vreemdelingenregister is ingeschreven.

Wanneer verschillende gemeenten vermeld zijn in de inschrijving van een kandidaat-vluchteling, is het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van de gemeente die met toepassing van artikel 54 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen werd aangewezen, bevoegd om hem maatschappelijke dienstverlening toe te kennen. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 13. A l'article 5 de la même loi sont apportées les modifications suivantes:

1. Le texte actuel de l'article formera le § 1^{er};

2. Le même article est complété par les §§ 2 et 3 rédigés comme suit:

« § 2. Par dérogation au § 1^{er}, 2°, l'Etat prend en charge 50 p.c. de l'aide sociale accordée dans les limites fixées en vertu de l'article 11, § 2, en espèces ou en nature, à l'étranger qui s'est déclaré réfugié ou a demandé à être reconnu en cette qualité, lorsque cette personne ne réside pas:

a) Sur le territoire de la commune déterminée en vertu de l'article 54 de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

ni

b) Sur le territoire de la commune au registre des étrangers de laquelle cette personne est inscrite.

L'alinéa précédent n'est pas applicable si le centre public d'aide sociale ou la commune fait la preuve qu'il ou elle a proposé sur son territoire un logement public ou privé décent et adapté aux moyens du candidat politique.

Si plusieurs communes, voisines ou très proches, comprenant ensemble un maximum de vingt-cinq mille habitants, ou les centres publics d'aide sociale de ces communes, collaborent par convention pour organiser l'offre de logement aux candidats-réfugiés, le logement offert à un de ces candidats sur le territoire d'une de ces communes est censé être offert sur le territoire de la commune collaborante ou de la commune dont le centre public d'aide sociale collabore, déterminé comme indiqué à l'alinéa 1^{er}, a), ou visées à l'alinéa 1^{er}, b), pour autant que:

1° Chacune des communes et chacun des centres publics d'aide sociale concernés ne soient parties qu'à une seule de ces conventions de collaboration, et que

2° Si une commune et le centre public d'aide sociale de cette commune participent à une telle collaboration, ils soient parties à une seule et même convention.

La disposition de l'alinéa 1^{er} s'applique jusqu'au moment où la qualité de réfugié est reconnue au candidat ou jusqu'au moment où il bénéficie d'une assistance sociale en vertu de l'article 57, § 2, de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, modifié par la loi du 30 décembre 1992.

§ 3. Lorsqu'il est fait application du § 2, alinéa 1^{er}, du présent article, l'Etat répartit un montant équivalent à celui qui est remboursé au centre public d'aide sociale en vertu de cette disposition, entre les centres publics d'aide sociale des communes sous le nom desquelles le ministre compétent ou son représentant ne peut pas inscrire de candidats supplémentaires dans le registre d'attente, en vertu des critères de répartition harmonieuse visés à l'article 54, § 1^{er}, alinéa 3, 2°, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers.

Le Roi fixe les modalités de cette répartition. »

Art. 13. In artikel 5 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. De huidige tekst van het artikel wordt § 1;

2. Hetzelfde artikel wordt aangevuld met een § 2 en een § 3, luidend als volgt:

« § 2. In afwijking van § 1, 2°, neemt de Staat 50 pct. van de maatschappelijke dienstverlening ten laste binnen de beperkingen bepaald krachtens artikel 11, § 2, toegekend in geld of in natura aan de vreemdeling die zich vluchteling verklaard heeft of die aangevraagd heeft om als vluchteling te worden erkend, wanneer deze persoon niet verblijft:

a) Op het grondgebied van de gemeente bepaald krachtens artikel 54 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

noch

b) Op het grondgebied van de gemeente in wiens vreemdelingenregister hij ingeschreven is.

Het vorige lid is niet van toepassing indien het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of de gemeente kan bewijzen dat het of dat zij op zijn of haar grondgebied een behoorlijk en aan het inkomen van de kandidaat-vluchteling aangepast openbaar of privé logies heeft aangeboden.

Indien meerdere aangrenzende of nabij gelegen gemeenten, die samen een maximum van vijftiengintigduizend inwoners tellen, of de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van deze gemeenten, bij overeenkomst samenwerken om ten behoeve van kandidaat-vluchtelingen het aanbieden van logies te organiseren, wordt het logies aangeboden aan één dezer kandidaten geacht aangeboden te zijn op het grondgebied van de samenwerkende gemeente of van de gemeente waarvan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn samenwerkt, zoals dit is bepaald in het eerste lid, a), of bedoeld in het eerste lid, b), in zoverre:

1° Elke betrokken gemeente en elk betrokken openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn slechts partij is in een van deze samenwerkingsovereenkomsten en,

2° Indien een gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van die gemeente beide deelnemen aan een dergelijke samenwerking, zij partij zijn in één en dezelfde overeenkomst.

De bepaling van het eerste lid is van toepassing totdat de kandidaat als vluchteling wordt erkend of totdat hij een maatschappelijke dienstverlening geniet krachtens artikel 57, § 2, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, gewijzigd bij de wet van 30 december 1992.

§ 3. Wanneer § 2, eerste lid, van dit artikel toegepast wordt, verdeelt de Staat een bedrag gelijk aan wat terugbetaald wordt aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn krachtens deze bepaling, tussen de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van de gemeente onder wiens naam de bevoegde minister of zijn afgevaardigde geen bijkomende kandidaten in het wachtregister mag inschrijven, krachtens de criteria voor een harmonieuze spreiding bedoeld in artikel 54, § 1, derde lid, 2°, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van de vreemdelingen.

De Koning bepaalt de nadere regels van deze spreiding.»

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 14. L'article 5bis de la même loi devient l'article 5, § 4.

Art. 14. Artikel 5bis van dezelfde wet wordt artikel 5, § 4.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 15. A l'article 11, § 2bis, de la même loi les mots « article 5bis » sont remplacés par les mots « article 5, § 4 ».

Art. 15. In artikel 11, § 2bis, van dezelfde wet worden de woorden « artikel 5bis » vervangen door de woorden « artikel 5, § 4 ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 16. Un article 11bis rédigé comme suit est inséré dans la même loi:

« Art. 11bis. Les frais d'assistance sociale qu'un centre public d'aide sociale est condamné à payer à un candidat réfugié en vertu d'une décision de justice, pour la période antérieure à cette décision, ne sont pas remboursés par l'Etat sauf dans les catégories de cas déterminés par le ministre qui a l'intégration sociale dans ses attributions, moyennant l'avis préalable du Conseil supérieur de l'aide sociale compétent au niveau fédéral. »

Art. 16. Een artikel 11bis luidend als volgt, wordt in dezelfde wet ingevoegd:

« Art. 11bis. De kosten van maatschappelijke dienstverlening waartoe een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn veroordeeld wordt ten gunste van een kandidaat-vluchteling krachtens een rechterlijke beslissing, voor de periode die de beslissing voorafgaat, worden niet terugbetaald door de Staat behalve in de categorieën van gevallen bepaald door de minister tot wiens bevoegdheid de maatschappelijke integratie behoort, mits voorafgaand advies van de Hoge Raad voor maatschappelijk welzijn bevestigd op federaal niveau. »

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre V. — Disposition transitoire

Art. 17. Les étrangers qui se sont déclarés réfugiés ou qui ont demandé la reconnaissance de la qualité de réfugié et qui à ce titre et à l'entrée en vigueur de la présente loi, sont inscrits au registre des étrangers, sont transférés, à l'intervention de la commune de leur résidence, au registre d'attente visé à l'article 1^{er}, alinéa 1^{er}, 2^o, de la loi du 19 juillet 1991 relative aux registres de la population et aux cartes d'identité et modifiant la loi du 8 août 1983 organisant un Registre national des personnes physiques.

Hoofdstuk V. — Overgangsbepaling

Art. 17. De vreemdelingen die zich vluchteling hebben verklaard of die gevraagd hebben om als vluchteling te worden erkend en die in deze hoedanigheid en bij de inwerkingtreding van deze wet, in het vreemdelingenregister zijn ingeschreven, worden, door tussenkomst van de gemeente waar zij verblijven, overgeplaatst naar het wachtregister bedoeld in artikel 1, eerste lid, 2°, van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters en de identiteitskaarten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre VI. — Entrée en vigueur

Art. 18. La présente loi entre en vigueur à la date à fixer par le Roi et au plus tard le premier jour du septième mois suivant celui de la publication au *Moniteur belge*.

Hoofdstuk VI. — Inwerkingtreding

Art. 18. Deze wet treedt in werking op de door de Koning vast te stellen datum en uiterlijk de eerste dag van de zevende maand volgend op die van haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen later over het ontwerp van wet in zijn geheel.

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 20 MAART 1991 HOUDENDE REGELING VAN DE ERKENNING VAN AANNEMERS VAN WERKEN

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI MODIFIANT LA LOI DU 20 MARS 1991 ORGANISANT L'AGREATION D'ENTREPRENEURS DE TRAVAUX

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 20 maart 1991 houdende regeling van de erkenning van aannemers van werken.

Nous abordons l'examen du projet de loi modifiant la loi du 20 mars 1991 organisant l'agrégation d'entrepreneurs de travaux.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer De Seranno (CVP), rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, de erkenning van aannemers van werken is thans geregeld bij de wet van 20 maart 1991. De besluitwet van 1947 werd drie jaar geleden bijna volledig herschreven en aangevuld.

De erkenning van aannemers van werken is vereist: ten eerste, voor werken uitgevoerd, of voor ten minste 25 pct. gefinancierd of gesubsidieerd, door publiekrechtelijke rechtspersonen en, ten tweede, voor alle rechtspersonen waarop de wet betreffende de overheidsopdrachten van toepassing is. Deze wet van 1976 is in de commissie meerdere malen verwezen, maar daarop ga ik nu niet dieper in.

De erkenning van aannemers van werken wordt volgens de wet van 1991 verleend door de bevoegde federale minister, na advies van de Commissie voor erkenning. Het Arbitragehof heeft die bepalingen vernietigd in het arrest van 23 december 1992. In toepassing van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 zijn,

volgens het arrest, de Gewesten als enige bevoegd om individuele maatregelen te nemen voor de toepassing van de nationale en eventueel gewestelijke aanvullende normen. Derhalve moeten de Gewestregeringen de getuigschriften van erkenning afleveren.

Het ontwerp van wet dat wij nu bespreken, beoogt in die zin de wet van 1991 aan te passen, rekening houdend met de door het Arbitragehof nader bepaalde bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de Gewesten.

Artikel 1 van het ontwerp vult de definities aan ingevolge het arrest van het Arbitragehof. Door een amendement van de Regering werden het 2^o en het 3^o onderling verwisseld. Met andere woorden, het 2^o wordt het 3^o en het 3^o wordt het 2^o.

Artikel 2 vermeldt de artikelen en de delen van artikelen die worden gewijzigd.

Artikel 3 van het ontwerp wijzigt artikel 13 van de wet van 1991. De Gemeenschappen worden niet weerhouden als lid van de erkenningscommissie en dit geldt eveneens voor de Commissie voor de Duitse Gemeenschap die in de adviescommissie geen stemrecht had.

In de commissie is uitvoerig gediscussieerd over de vraag of dit artikel moet worden gewijzigd aangezien het arrest van het Arbitragehof geen opmerkingen formuleerde met betrekking tot artikel 13 dat de samenstelling van de commissie regelt.

Sommige leden waren van oordeel dat het bestaande artikel 13 van de wet van 20 maart 1991, dat aan de drie Gemeenschappen een plaats toekent in de Commissie voor erkenning der aannemers naast de Gewesten en de federale overheid, behouden kon blijven. Men stelde dat de Gemeenschappen immers belangrijke opdrachtgevers zijn en dat het bijgevolg aangewezen is dat zij in de commissie een advies uitbrengen.

De Regering diende ook een amendement in, waardoor er in de erkenningscommissie een dubbele taalpariteit komt. Dat amendement werd eenparig aangenomen.

Artikel 6 van het ontwerp wijzigt artikel 21 van de wet van 1991. Bij dat artikel werd, met het oog op een betere formulering, een amendement aangenomen. De Gemeenschaps- en Gewestregeringen kunnen afwijkingen toestaan op de voorwaarden bepaald in de artikelen 3 en 11 van de wet van 1991.

Tenslotte veroorloven wij ons twee opmerkingen te maken en een paar zorgen te formuleren.

De federale overheid is bevoegd voor het vastleggen van de erkenningsvoorwaarden, maar de Gewesten kunnen aanvullende normen opleggen. Volgens sommige commissieleden kan dit tot moeilijkheden leiden. Sommige Gewesten zullen immers strengere aanvullende normen kunnen opleggen en dientengevolge wellicht minder vlug vergunningen uitreiken. Dit kan ertoe leiden dat de aannemers hun zetel kiezen en een erkenningsaanvraag indienen in de regio die het makkelijkst vergunningen geeft. De minister bevestigde echter dat er over de erkenning van de aannemers een samenwerkingsakkoord zal worden gesloten tussen de gewestelijke en de federale overheden. Er zal dus in de komende jaren op eenvormige wijze geoordeeld worden over de erkenning van de aannemers. Hiervoor kan trouwens ook de erkenningscommissie borg staan.

Een andere opmerking betreft de buitenlandse aannemers die geen maatschappelijke zetel hebben in ons land. Zij zullen kunnen kiezen in welke regio zij een erkenningsaanvraag indienen.

In dit verband werd er ook een vraag gesteld over artikel 5 van de wet van 1991, dat de erkenning van sommige buitenlandse aannemers regelt in hun land. Dat artikel luidt: «De inschrijving op de officiële lijst van de erkende aannemers in een andere lidstaat van de Europese Gemeenschappen geldt als erkenning bedoeld in artikel 3, voor zover die erkenning gelijkwaardig is overeenkomstig de voorwaarden gesteld in deze wet.» Over die bepaling heerste toch ongerustheid in de commissie. Er werd dan ook een vraag gesteld over de stand van zaken in verband met de harmonisering van de erkenningsvoorwaarden in de lidstaten van de Europese Unie. De minister heeft hierop tot nu toe niet geantwoord. Het lijkt aangewezen dat de minister, tijdens deze openbare vergadering, die ongerustheid geheel of gedeeltelijk wegneemt.

De commissie heeft het ontwerp aangenomen met 14 stemmen, bij 2 onthoudingen.

Mijnheer de Voorzitter, graag wil ik in mijn persoonlijke naam nog twee punten behandelen en ter zake uiting geven aan mijn bezorgdheid.

Ten eerste, wij blijven erbij dat de Vlaamse, de Franse en de Duitstalige Gemeenschap onnodig werden geweerd uit de Commissie voor erkenning.

Ten tweede, de Regering heeft in de commissie gesteund, niet op het arrest van het Arbitragehof, maar wel op een politiek akkoord in de Interministeriële Conferentie voor verkeer en infrastructuur, de IMCVI, om de Gemeenschappen te weren uit de Commissie voor erkenning.

Mijnheer de Voorzitter, als parlamentslid waarschuw ik tegen een dergelijke formule. De Regering houdt voor dat er in een ministerieel comité tussen de vertegenwoordigers van de verschillende politieke geledingen en de regio's van het land een politiek akkoord is en dat bijgevolg het nationale Parlement dit akkoord maar moet goedkeuren. Een dergelijk akkoord is een element, maar geen politiek doorslaggevend argument om het nationale Parlement buiten spel te zetten.

Mijnheer de minister, ik zeg dit zonder enige bitterheid. Ik wil er echter voor waarschuwen dat wij in de toekomst in een analoge situatie van de internationale akkoorden dreigen terecht te komen. Die methode toepassen, zou getuigen van parlementaire en politieke luiheid.

Deze persoonlijke bedenkingen nemen niet weg dat er in de commissie een goede samenwerking is gegroeid en dat het ontwerp er met een grote meerderheid werd aangenomen. Ik hoop echter dat de wetgeving op de erkenning van aannemers niet om de twee jaar moet worden herzien...

Mijnheer de voorzitter van de commissie, ik heb gepoogd de gedachtengang van de commissie zo getrouw mogelijk weer te geven. Voor het overige verwijs ik naar het schriftelijk verslag. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Decléry.

M. Decléry (PRL). — Monsieur le Président, mon intervention sera brève, fort brève même, tant il est vrai qu'il n'y a pas lieu de s'étendre trop au-delà de la relation faite par le rapporteur, M. De Seranno, qui a très bien rendu compte de nos débats de commission, étant lui-même d'ailleurs très actif et parfois même critique au cours de ceux-ci. Je lui adresse mes remerciements pour la qualité de son travail ainsi qu'au secrétariat qui l'a fort bien secondé dans sa tâche.

Le rapporteur nous a exposé toutes les facettes du projet. De prime abord anodin, celui-ci n'en est pas moins caractéristique des mutations institutionnelles de ces dernières années.

Au PRL, nous ne sommes pas, en ce domaine, des jusqu'aboutistes ou des régionalistes à tous crins. Vous le savez bien, monsieur le ministre. En revanche, légitimistes, nous nous efforçons toujours de tout mettre en œuvre pour garantir à nos institutions la juste place qui est la leur dans l'intérêt de nos concitoyens.

Le nouveau décor institutionnel belge a donc mis en œuvre l'action de plusieurs acteurs dans le débat de ce jour.

La Cour d'arbitrage d'abord. Elle devient progressivement une Cour constitutionnelle et garde toujours un œil vigilant sur les attributions des pouvoirs en place, parfois guidés par des excès centrifuges préjudiciables à l'intérêt général. Ce rôle nous est rappelé par le projet que nous examinons aujourd'hui car c'est à la suite d'un arrêt de la Cour d'arbitrage qu'il a vu le jour, arrêt qui a défini, comme vous le savez par la voix du rapporteur, la répartition des compétences entre l'Etat et les Régions en matière d'agrégation des entrepreneurs. Afin d'éviter un vide juridique, la Cour d'arbitrage, prévoyante, maintenait néanmoins en vigueur, jusqu'au 31 décembre 1993, les dispositions annulées. Cette sagesse fut toutefois quelque peu insuffisante puisque nous n'examinons que maintenant le projet de loi en question. C'est là la rare critique que nous pouvons formuler à l'encontre de la démarche gouvernementale, en l'occurrence tardive, et en précisant que le ministre des Infrastructures est présentement à l'abri de tout reproche.

Les seconds acteurs à entrer en scène, sans pour autant tenir les seconds rôles, furent les représentants de l'Etat fédéral et des trois Régions. Il leur appartenait de mettre au point la composition et les compétences de la Commission d'agrément des entrepreneurs. Leur rôle était prépondérant et il importait, à ce stade, de faire prévaloir un esprit de participation et de coopération entre les parties afin d'éviter toute distorsion dans les marchés selon que l'on soit Flamand, Bruxellois ou Wallon. Ce rôle a été bien tenu et il est d'importance dès lors qu'il ne saurait jamais être question de fragiliser cet édifice qu'est l'Union économique et monétaire.

A cet égard, je me suis inquiété, lors des travaux de commission — inquiétude qui semblait quelque peu partagée par le rapporteur tout à l'heure —, des conditions supplémentaires qui pourraient être apportées à la norme nationale en matière d'agrément. Une distorsion pourrait ainsi exister, rendant plus facile, dans une de nos Régions, les mesures d'application individuelles. Sans préjuger, par dessus le marché — Mme Cahay s'en était inquiétée aussi —, du très délicat problème de l'harmonisation technique entre classes et catégories des différentes réglementations au niveau européen. En ce qui concerne notre législation, c'est donc par des accords de coopération que seront réglées ces questions. Quoi qu'il en soit, c'est l'appel au consensus, à la bonne entente, aux intérêts de tous finalement, qui nous apportera la meilleure réponse aux choix qui se posent.

Cet état d'esprit a emporté l'adhésion du groupe PRL à ce projet qui, bien qu'anodin, comme je l'ai dit en guise d'introduction, ne reflète pas moins certaines facettes de notre fédéralisme qui a tout à gagner de la loyauté et du consensus des pouvoirs en place. C'est à cette tâche aussi que le groupe PRL concourra toujours. Il votera donc en faveur du présent projet. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de rapporteur.

De heer De Seranno (CVP), rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, sta mij toe ter aanvulling van mijn verslag te vermelden dat de Regering een amendement heeft ingediend dat bepaalt dat deze wet retroactief in werking zal treden, namelijk op 1 januari 1994. Het werd door de commissie goedgekeurd.

M. le Président. — La parole est à M. Dehousse, ministre.

M. Dehousse, ministre de la Politique scientifique et de l'Infrastructure. — Monsieur le Président, je tiens tout d'abord à remercier le rapporteur, M. De Seranno, pour l'excellente qualité de son rapport. Je tiens également à rendre hommage à M. Decléry qui a présidé la commission dans l'esprit constructif dont il ne s'est jamais départi et qu'il me plaît de rappeler à cette tribune. J'ai été d'autant plus sensible à cette ambiance constructive que le texte discuté aujourd'hui est le premier que j'ai l'honneur de défendre devant une assemblée parlementaire dans le cadre de l'exercice de mes compétences relatives à l'infrastructure.

Le parlementaire ne sommeillant pas derrière le ministre que je suis présentement, je souhaite insister afin qu'il soit tenu compte d'une suggestion — formulée en commission mais qui n'a pas été retenue — proposant de joindre, dans ce type de dossier, l'arrêt de la Cour d'arbitrage au rapport. Je crois, en effet, que le rapport ne peut que gagner en importance, pour le parlementaire et pour le praticien, s'il contient tous les principaux éléments de la réflexion. Cela dit, je fais appel au témoignage du président, du rapporteur et des membres pour constater qu'en commission, le Gouvernement a été très attentif aux questions et aux suggestions formulées. Il a examiné les amendements avec soin et a cherché à répondre à l'ensemble des remarques qui concouraient à faire en sorte que ce projet rencontre non seulement les besoins du Gouvernement et des parlementaires mais également, et peut-être surtout, ceux des entrepreneurs dont l'agrément est en jeu.

Il est exact que les délais peuvent susciter des questions. L'arrêt de la Cour d'arbitrage a en effet été rendu le 23 décembre 1992. Je reviendrai dans un instant sur les points annulés par la Cour d'arbitrage. Plusieurs mois se sont ensuite écoulés. L'exposé des motifs de la loi prouve que mon prédécesseur, M. Coëme, n'est cependant pas resté inactif. Comme M. De Seranno l'a fait remarquer dans son rapport, le dialogue lancé au sein de la Conférence

interministérielle des communications et de l'infrastructure — la CICI que nous sommes tous censés connaître — a débouché sur un accord le 5 octobre 1993. Cet accord, monsieur De Seranno, sans être indispensable à la mise en œuvre d'un nouveau projet, facilitait incontestablement une initiative gouvernementale en la matière.

Je tiens à souligner le peu de temps dont a disposé M. Coëme pour rédiger un texte définitif puisque le Conseil d'Etat a été saisi du projet en date du 23 novembre. Après avoir pris connaissance de l'avis émis par cette instance le 25 novembre, le Gouvernement a lui aussi fait diligence en déposant le projet au Sénat dès le 29 décembre. C'était malheureusement trop tard, eu égard au délai implicite fixé par la Cour d'arbitrage. Mais il est regrettable aussi qu'alors que la commission et le rapporteur se soient activés et que, dès mon arrivée au département, j'aie tenu à traiter le projet sans retard, nous soyons seulement fin avril en train d'examiner le texte devant la première Chambre. En l'occurrence, il ne s'agit pas de rechercher l'une ou l'autre responsabilité, mais plutôt de réfléchir à une certaine lourdeur du mécanisme législatif actuel.

M. De Seranno a évoqué les questions relatives aux effets de l'harmonisation européenne débattues au sein de la commission. A l'époque, je m'étais engagé à communiquer la teneur de ma réponse au rapporteur ou, à défaut, à m'exprimer en séance publique. Aujourd'hui, je suis en mesure d'apporter un certain nombre de précisions au Sénat.

Tout d'abord, les experts soulignent le fait que la loi du 20 mars 1991 organisait l'adaptation de la réglementation belge aux directives européennes relatives à l'accès des marchés publics. L'exposé des motifs précisait notamment : « En vue de satisfaire aux dispositions de l'article 28, alinéa premier, de la directive du Conseil des Communautés européennes du 26 juillet 1971 portant coordination des procédures de passation des marchés publics de travaux, modifiée par la directive 89/440/CEE du 18 juillet 1989, le projet a été adapté en fonction de l'article 23 — points A à D et G —, ainsi que des articles 24 à 26 de la directive en question. Lors de la transposition de la directive en droit belge, les dispositions de la directive ont autant que possible été transcrites littéralement, conformément à l'avis du Conseil d'Etat. »

De même, la reconnaissance des systèmes d'agrément existant dans d'autres Etats de la Communauté européenne a été consacrée par l'article 5 de la loi de 1991. Je me réfère à nouveau à l'exposé des motifs de cette loi : « Conformément au droit européen, les données relatives à des entrepreneurs des autres Etats membres de la CE et figurant sur des listes officielles dressées par ces Etats membres ne sont pas remises en question. »

Je poursuis ma lecture : « L'équivalence d'une agrément accordée dans un autre Etat membre peut toutefois, sur base de l'article 5, être vérifiée, ce qui ne porte en aucune façon atteinte au principe de l'égalité de traitement tel qu'il est appliqué par la Communauté européenne. »

Je signale que cet article 5 a été expressément rédigé afin de permettre une transposition fidèle d'un arrêt relativement connu, au moins des spécialistes de la Cour de justice de la Communauté européenne, statuant, dans le cadre de l'affaire dite Bellini, sur le problème de l'équivalence des agréments étrangers. Cet arrêt — il en existe du reste plusieurs — date du 9 juillet 1987.

Par ailleurs, la question d'une harmonisation technique entre classes et entre catégories des réglementations nationales n'a, à ce jour, jamais été soulevée dans le cadre d'une directive européenne et, par conséquent, n'a donné lieu à aucun texte, aucune convention.

En outre, je signale — il s'agit de la troisième précision — que certains instruments internationaux relevant, au moins partiellement, de l'ordre juridique européen, au sens communautaire du terme, ne font pas encore l'objet d'une directive mais organisent, dès à présent, l'accès des marchés publics européens aux entreprises de divers Etats non européens. Je puis citer trois exemples illustrant ce qui précède, cette énumération n'étant probablement pas limitative.

Le mémorandum d'entente entre la Communauté européenne et les Etats-Unis d'Amérique constitue le premier exemple. Il résulte de la décision 93/323/CEE du Conseil, publiée au *Journal*

officiel des Communautés européennes du 20 mai 1993 et entrée en vigueur le 25 mai 1993. Le texte du mémorandum a été publié au *Journal officiel* du 24 juin.

J'en viens au deuxième exemple. Il s'agit de l'accord sur l'Espace économique européen qui, le 1^{er} juin dernier, a ouvert tous les marchés publics à l'Autriche, à la Finlande, à l'Islande et à la Suède. La Norvège aura accès à ces marchés pour 1995. Cet accord contient également des dispositions dans le domaine dont nous débattons.

Enfin, on m'a signalé qu'il en allait de même en ce qui concerne les accords conclus le 16 décembre 1991 avec la Hongrie et la Pologne, accords devenus applicables depuis le 1^{er} mars 1994.

Par conséquent, je ne puis que souscrire à la remarque de M. Decléty, pour qui le projet est apparemment anodin mais comporte en fait, d'une part, des précisions indispensables — notamment la correction demandée par la Cour d'arbitrage — et, d'autre part, un certain nombre de mises en ordre particulièrement utiles, notamment celle souhaitée par M. De Seranno en commission et visant à rendre obligatoires la parité et l'équilibre linguistique au sein de la Commission centrale.

Par ailleurs, il est de notoriété publique que le problème vient de faire l'objet de nouvelles discussions dans le cadre des Accords du GATT.

Je voudrais, à cet égard, faire part de ma perplexité au Sénat. En effet, nous avons tous entendu que les Accords du GATT avaient récemment été ratifiés à Marrakech. Bien que membre du Gouvernement, je suis incapable de vous dire si l'accord ratifié par la Belgique contient ou non une disposition pour la matière qui nous occupe et a fortiori, si celle-ci existe, de vous en donner la teneur. En effet, à ce jour, les textes des Accords du GATT n'ont toujours pas été transmis aux membres du Gouvernement.

Dans des domaines de ce type, autant M. De Seranno a partiellement raison d'invoquer — j'émet ici une restriction et la motiverai — le fait que le Parlement ne peut être dépossédé de sa fonction législative, donc de sa fonction d'appréciation, par des commissions interministérielles quelles qu'en soient la valeur et l'utilité, autant, dans notre système juridique et politique, l'exécutif et le législatif devraient exiger un minimum de clarté lorsque nous sommes amenés à souscrire à des accords aussi importants que celui du GATT.

Voilà ce que je voulais dire pour appuyer et amplifier, à certains égards, la remarque émise par M. De Seranno.

Je terminerai par deux considérations. La première sera très brève puisque, comme vient de l'indiquer M. De Seranno, un article du projet a prévu un effet rétroactif afin que les délais apportés à la correction voulue par la Cour d'arbitrage ne pénalisent pas les entrepreneurs.

Enfin, je suis en parfait accord avec M. De Seranno sauf lorsqu'il déclare que le Gouvernement s'est appuyé sur l'accord pris en conférence interministérielle pour refuser la participation des Communautés.

M. De Seranno (CVP), rapporteur. — En commission, vous avez parlé d'« accord politique ».

M. Dehousse, ministre de la Politique scientifique et de l'Infrastructure. — Il est possible que je me sois mal fait comprendre. Si tel est le cas, je vous prie de m'excuser. Je corrige immédiatement cette impression.

La loi a été annulée parce que la Cour d'arbitrage n'admettait pas la présence des Communautés. Cette décision n'est pas le fait du Gouvernement et encore moins celui de la Conférence interministérielle des communications et de l'infrastructure.

M. De Seranno (CVP), rapporteur. — Nous ne serons finalement pas d'accord car je n'ai trouvé aucun texte de la Cour d'arbitrage à ce sujet. Par ailleurs, l'article 13 n'a pas été annulé.

M. Dehousse, ministre de la Politique scientifique et de l'Infrastructure. — Alors, monsieur De Seranno, nous serons au moins d'accord quant à ma suggestion de joindre, en pareil cas, les textes de la Cour d'arbitrage au rapport et de les ouvrir à la discussion pour ne pas nous retrouver, en séance publique, avec une divergence d'appréciation quant à leur contenu.

M. De Seranno (CVP), rapporteur. — Oui, mais vous l'avez lu et moi aussi.

M. Dehousse, ministre de la Politique scientifique et de l'Infrastructure. — Raison de plus pour que les autres parlementaires et pour que ceux qui suivront, comme je l'ai dit tout à l'heure, puissent en disposer. Cela étant dit, à cette réserve près, j'ai dit que je partageais tout à fait l'avis de M. De Seranno sur le fait que le législateur n'avait pas à être lié par des accords, quelle que soit leur importance, et qu'il devait garder le pouvoir d'appréciation auquel M. De Seranno s'était référé lors des débats en commission.

La dernière remarque que je viens de formuler prouve que je suis resté très sensible à la question ainsi qu'au bon fonctionnement du système législatif belge et à son insertion dans l'indispensable système international que nous connaissons aujourd'hui.

M. le Président. — La parole est à M. Decléty.

M. Decléty (PRL). — Monsieur le Président, mon intention n'est pas du tout de rouvrir un débat. Je remercie d'ailleurs le ministre pour le caractère complet de ses réponses ainsi que pour sa sincérité, notamment en ce qui concerne le GATT qui demeure un énorme point d'interrogation. Il y a, en effet, quelque chose de malsain en la matière sur le plan démocratique, à savoir le danger d'une technicité excessive qui devient imperméable à l'homme politique normalement constitué.

Je voudrais apporter deux autres éléments qui n'appellent d'ailleurs pas de réponse de votre part, monsieur le ministre. Il s'agit de l'éternel problème de savoir ce que les mots cachent. Si j'ai bien compris, les Régions vont pouvoir apporter des mesures d'application dites individuelles en ce qui concerne l'agrégation des entrepreneurs. S'il existe un vocabulaire sibyllin, c'est bien celui-là. Que signifient des « mesures d'application individuelles » ? Elles peuvent signifier tout et n'importe quoi et, sur ce point, un consensus interrégional devra exister, sans oublier une bonne foi mutuelle. En effet, d'un côté des frontières internes aux pays, on pourrait ajouter des mesures individuelles ou réputées telles et, de l'autre côté, en supprimer et changer par conséquent les critères d'un nécessaire équilibre.

Ma deuxième remarque n'appelle pas davantage de réponse précise. Elle concerne le deuxième paragraphe de la note que vous avez eu l'amabilité de nous envoyer concernant la CE, paragraphe que vous avez d'ailleurs cité, monsieur le ministre. Ce texte précise que la question d'une harmonisation « technique » entre classe et catégorie des réglementations nationales n'a pas encore été soulevée au niveau des directives européennes. Je n'en doute pas un instant mais que signifient les mots « harmonisation technique » ? Là encore, on peut comprendre ce que l'on veut et, par conséquent, créer des distorsions assez inquiétantes si elles étaient exploitées dans des buts extrémistes dans l'un ou l'autre pays présentant des volontés quelque peu « extensionnistes » par rapport aux pays voisins.

M. le Président. — La parole est à M. Dehousse, ministre.

M. Dehousse, ministre de la Politique scientifique et de l'Infrastructure. — Monsieur le Président, je voudrais répondre à M. Decléty que je m'étais engagé à prendre des renseignements auprès de l'administration. La réponse de cette dernière est très claire : à l'heure actuelle aucune harmonisation technique n'est entamée. On peut s'interroger sur le caractère technique ou non d'une harmonisation mais, en l'occurrence, si j'étais saisi d'une

mesure d'harmonisation dont j'aurais à apprécier le caractère technique ou non, je ne manquerais pas de le signaler. Ce problème est bien cerné, il reste posé, mais son actualité n'est pas immédiate.

M. Decléty a également raison de faire état des mesures individuelles et de s'interroger quant à la signification de ce vocabulaire. Je tiens à souligner que ce n'est pas le texte que nous nous préparons à voter qui pose problème mais la loi spéciale. Je pourrais me retrancher derrière la loi spéciale votée à majorité forcément spéciale, pour dire que, puisqu'il ne s'agit pas du texte que nous examinons, je propose de reporter la discussion à plus tard. Je n'en ferai rien et saisis au bond la remarque de M. Decléty pour affirmer que, dans ce domaine délicat, où nous entrons à nouveau dans des lois non pas post-fédérales mais post-réforme de l'Etat, nous avons tout intérêt à effectuer le travail législatif dans la plus grande lumière.

Dès lors, si un consensus peut être dégagé pour introduire et discuter, au sein de la commission que vous présidez, monsieur Decléty, une proposition de loi ou de résolution demandant un rapport annuel ou biennal sur ce problème, le Gouvernement soutiendra volontiers cette proposition.

Il est sans doute trop tard pour amender la loi à cet égard, et vous ne le demandez d'ailleurs pas mais, personnellement, je puis vous assurer que j'accueillerai volontiers, au nom du Gouvernement, tout texte qui sera proposé en ce sens.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het ontwerp van wet.

L'article premier est ainsi rédigé:

Article premier. L'article 1^{er} de la loi du 20 mars 1991 organisant l'agrément d'entrepreneurs de travaux est remplacé par la disposition suivante:

« Article 1^{er}. Pour l'application de la présente loi, on entend par:

1^o Le ministre: le ministre fédéral ayant l'agrément des entrepreneurs dans ses attributions;

2^o La loi relative aux marchés publics: la loi du 14 juillet 1976 relative aux marchés publics de travaux, de fournitures et de services;

3^o Le Gouvernement régional:

— Si l'entrepreneur est de nationalité belge ou s'il s'agit d'une personne morale de droit belge: le Gouvernement de la Région où l'entrepreneur a, selon le cas, son domicile ou son siège social;

— Si l'entrepreneur n'est ni de nationalité belge, ni une personne morale de droit belge: le Gouvernement de la Région où l'entrepreneur a son principal établissement;

— Si l'entrepreneur n'est ni de nationalité belge, ni une personne morale de droit belge et n'a pas d'établissement en Belgique: le Gouvernement régional de son choix;

4^o La commission: la Commission d'agrément des entrepreneurs instituée par la présente loi. »

Artikel 1. Artikel 1 van de wet van 20 maart 1991 houdende regeling van de erkenning van aannemers van werken wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Artikel 1. Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder:

1^o De minister: de federale minister tot wiens bevoegdheid de erkenning der aannemers behoort;

2^o De wet betreffende de overheidsopdrachten: de wet van 14 juli 1976 betreffende de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten;

3^o De Gewestregering:

— Indien de aannemer van Belgische nationaliteit of een rechtspersoon naar Belgisch recht is: de Regering van het Gewest waarin de aannemer zijn woonplaats respectievelijk maatschappelijke zetel heeft;

— Indien de aannemer, noch van Belgische nationaliteit, noch een rechtspersoon naar Belgisch recht is: de Regering van het Gewest waarin de aannemer zijn voornaamste vestiging heeft;

— Indien de aannemer, noch van Belgische nationaliteit, noch een rechtspersoon naar Belgisch recht is en geen vestiging in België heeft: een Gewestregering naar zijn keuze;

4^o De commissie: de Commissie voor erkenning der aannemers ingesteld door deze wet. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. Dans l'article 6, alinéa 1^{er}, l'article 8, §§ 1^{er}, 2 et 4, l'article 10, l'article 14, a), l'article 18, § 3, 2^o et 3^o, et § 4, et l'article 19 de la même loi, les mots « le ministre » sont remplacés par les mots « le Gouvernement régional ».

Art. 2. In artikel 6, eerste lid, artikel 8, §§ 1, 2 en 4, artikel 10, artikel 14, a), artikel 18, § 3, 2^o en 3^o, en § 4, en artikel 19 van dezelfde wet worden de woorden « de minister » vervangen door de woorden « de Gewestregering ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 3. L'article 13, alinéa 1^{er}, de la même loi est remplacé par les alinéas suivants:

« § 1^{er}. Il est institué une commission composée comme suit:

1^o Un président, magistrat ou magistrat honoraire;

2^o 24 membres répartis entre:

a) Les personnes de droit public suivantes:

1. 3 représentants de l'autorité fédérale, dont au moins un appartenant à un rôle linguistique différent;

2. 3 représentants de la Région flamande;

3. 3 représentants de la Région wallonne;

4. 3 représentants de la Région de Bruxelles-Capitale, dont au moins un appartenant à un rôle linguistique différent;

b) Les organisations professionnelles d'entrepreneurs les plus représentatives et les organisations syndicales ouvrières de l'industrie de la construction les plus représentatives, à savoir:

1. 9 représentants des organisations professionnelles d'entrepreneurs les plus représentatives;

2. 3 représentants des organisations syndicales ouvrières de l'industrie de la construction les plus représentatives;

3^o Deux secrétaires, appartenant à un rôle linguistique différent, sans droit de vote.

§ 2. La parité linguistique doit être respectée tant pour les représentants des pouvoirs publics que pour ceux des organisations professionnelles et syndicales. »

Art. 3. Artikel 13, eerste lid, van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende leden:

« § 1. Er wordt een Commissie ingesteld, samengesteld als volgt:

1^o Een voorzitter-magistraat of eremagistraat;

2^o 24 leden, verdeeld over:

a) De volgende publiekrechtelijke rechtspersonen:

1. 3 vertegenwoordigers van de federale overheid, van wie ten minste één behorende tot een verschillende taalrol;

2. 3 vertegenwoordigers van het Vlaamse Gewest;

3. 3 vertegenwoordigers van het Waalse Gewest;

4. 3 vertegenwoordigers van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, van wie ten minste één behorende tot een verschillende taalrol;

b) De meest representatieve beroepsverenigingen van aannemers en de meest representatieve vakorganisaties van arbeiders in de bouwrijverheid, te weten:

1. 9 vertegenwoordigers van de meest representatieve beroepsverenigingen van aannemers;

2. 3 vertegenwoordigers van de meest representatieve vakorganisaties van arbeiders in de bouwrijverheid;

3^o Twee secretarissen, behorende tot een verschillende taalrol, zonder stemrecht.

§ 2. Zowel voor de vertegenwoordigers van de overheid als voor die van de beroepsverenigingen en de vakorganisaties moet de taalpariteit nageleefd worden.»

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 4. Dans l'article 13, alinéa 3, de la même loi, les mots « les 6 représentants de l'autorité nationale » sont remplacés par les mots « les 3 représentants de l'autorité fédérale ».

Art. 4. In artikel 13, derde lid, van dezelfde wet worden de woorden « de 6 vertegenwoordigers van de nationale overheid » vervangen door de woorden « de 3 vertegenwoordigers van de federale overheid ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 5. A l'article 13, alinéa 4, de la même loi, les mots « des Communautés et » sont supprimés et les mots « des Exécutifs » sont remplacés par les mots « des Gouvernements régionaux ».

Art. 5. In artikel 13, vierde lid, van dezelfde wet worden de woorden « de Gemeenschappen en » geschrapt en worden de woorden « de Executieven » vervangen door de woorden « de Gewestregeringen ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 6. L'article 21, alinéa 1^{er}, de la même loi est remplacé par l'alinéa suivant:

« Pour les travaux, réalisés pour compte d'une personne de droit public ou de droit privé, qui sont exécutés, ou subventionnés ou financés directement, sous quelque forme que ce soit, à raison de 25 p.c. au moins, à charge de leur budget ou du budget d'établissements publics dépendant d'eux, les ministres fédéraux ou les Gouvernements communautaires et régionaux peuvent, moyennant le respect des règles à déterminer par le Roi, et après avis de la commission, décider par arrêté motivé, la dérogation aux conditions prévues aux articles 3 et 11. »

Art. 6. Artikel 21, eerste lid, van dezelfde wet wordt vervangen door het volgende lid:

« Voor de werken die in opdracht van een publiekrechtelijk of privaatrechtelijk rechtspersoon worden uitgevoerd en die voor ten minste 25 pct. worden gesubsidieerd of in gelijk welke vorm rechtstreeks gefinancierd, ten laste van hun begroting of van de begroting van openbare instellingen die van hen afhangen, kunnen de federale ministers of de Gemeenschaps- en Gewestregeringen, met inachtneming van de door de Koning te bepalen regelen, na advies van de commissie en bij een met redenen omkleed besluit, bepalen dat er wordt afgeweken van de in de artikelen 3 en 11 bepaalde voorwaarden. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 7. L'article 21, alinéa 3, de la même loi est abrogé.

Art. 7. Artikel 21, derde lid, van dezelfde wet wordt opgeheven.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 8. La présente loi produit ses effets le 1^{er} janvier 1994 à l'exception de l'article 3, lequel entre en vigueur le jour de la publication de la loi au *Moniteur belge*.

Art. 8. Deze wet heeft uitwerking met ingang van 1 januari 1994, behalve artikel 3, dat in werking treedt de dag waarop de wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen later over het ontwerp van wet in zijn geheel.

ONTWERP VAN WET — PROJET DE LOI

Verwijzing — Renvoi

De Voorzitter. — Aan het Bureau wordt voorgesteld naar de verenigde commissies voor de Landbouw en de Middenstand en voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu te verwijzen het ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van de giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, ontsmettingsstoffen en antiseptica.

Il est proposé au Bureau de renvoyer aux commissions réunies de l'Agriculture et des Classes moyennes et de la Santé publique et de l'Environnement le projet de loi modifiant la loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, désinfectantes ou antiseptiques.

Dit ontwerp van wet werd eerder verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Ce projet de loi avait été renvoyé précédemment à la commission de la Justice.

Is hiertegen geen bezwaar?

Pas d'opposition?

Dan is hiertoe besloten.

Il en sera donc ainsi.

VOORSTEL TOT INVOEGING IN HET REGLEMENT VAN DE SENAAT VAN EEN ARTIKEL 62TER, HOUDENDE OPRICHTING VAN EEN ADVIESCOMITE VOOR DE EMANCIPATIE VAN DE VROUW

Beraadslaging

PROPOSITION TENDANT A INSERER DANS LE REGLEMENT DU SENAT UN ARTICLE 62TER, INSTITUANT UN COMITE D'AVIS POUR L'EMANCIPATION DE LA FEMME

Discussion

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het voorstel tot invoeging in het Reglement van de Senaat van een artikel 62ter houdende oprichting van een Adviescomité voor de emancipatie van de vrouw.

Nous abordons l'examen de la proposition tendant à insérer dans le Règlement du Sénat un article 62ter, instituant un Comité d'avis pour l'émancipation de la femme.

De beraadslaging is geopend.

La discussion est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

Mevrouw Tyberghien-Vandenbussche (CVP), rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, ik kan niet nalaten de Senaat te wijzen op de positieve ingesteldheid van de leden van het Bureau tijdens de behandeling van het voorstel tot instelling van een Adviescomité voor de emancipatie van de vrouw. De toevoeging aan ons Reglement werd door de commissie voor het Reglement eenparig goedgekeurd. Het gaat om een nieuw hoofdstuk VIIIter, onder artikel 62ter.

De openheid en attentie tijdens deze besprekingen, waarvan ook het verslag blijkt geeft, zijn een bewijs van de positieve ingesteldheid, van een groeiende gunstige mentaliteitsverandering, en van de vaste wil de actieve inzet van de vrouwelijke collega's te bevorderen.

Het schrappen van punt 4 van het oorspronkelijk ingediende voorstel dient de conformiteit met de andere vaste commissies en voorkomt verdere discussies en onduidelijkheden. De mogelijkheden geboden door artikel 55 van het Reglement ondervangen dit punt 4.

Mijnheer de Voorzitter, sta mij toe namens de CVP-fractie onze waardering uit te spreken voor deze aanpassing van het Reglement die tegemoet komt aan de vraag om kansen te creëren om

specifieke adviezen te formuleren in verband met de emancipatie van de vrouw. Wij ervaren dit als een bewuste positieve discriminatie. Aangezien het mandaat, het toepassingsgebied en de bevoegdheden van deze nieuwe commissie volledig in de lijn liggen van het Reglement van de Senaat met betrekking tot de vaste commissies is het aan de leden deze kansen maximaal te benutten. Mijn vrouwelijke collega's zullen dit doen met enthousiasme. Wij vragen de Senaat zich akkoord te verklaren met de door de commissie voor het Reglement eenparig goedgekeurde tekst. (Applaus.)

M. le Président. — La parole est à Mme Herzet.

Mme Herzet (PRL). — Monsieur le Président, je remercie Mme Tyberghien de son excellent rapport.

Au nom du PRL et, en particulier, en mon nom personnel, je me réjouis que la proposition de Mme Maes ait été adoptée à l'unanimité des membres présents en commission.

Il est évident que la problématique de la femme est loin d'être résolue en ce qui concerne ses composantes sociales, familiales, professionnelles, politiques, syndicales et autres. Bon nombre de problèmes graves et importants doivent encore être examinés.

Cela étant, je voudrais dire et redire avec fermeté combien je déplore l'expression «émancipation de la femme» reprise dans l'intitulé de ce comité d'avis. Selon moi et de l'avis de bon nombre de sénateurs — et sénatrices —, cette expression est inappropriée, dépassée, démodée. De plus, elle est psychologiquement dévalorisante dans l'esprit de beaucoup.

Je ne figurerai pas parmi les membres de ce comité d'avis, dans lequel nous pouvons désigner uniquement deux membres et avons fait le choix de désigner une femme et un homme. J'aurai donc une requête à formuler, chers collègues: j'aimerais que votre premier travail consiste en une modification de l'intitulé du dit Comité.

Enfin, pour le peu de temps qu'il nous reste à travailler dans ce Sénat sous sa forme actuelle, je souhaite à ce comité d'accomplir un travail efficace et couronné de succès. Je m'en réjouis d'avance. (Applaudissements.)

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Maes.

Mevrouw Maes (VU). — Mijnheer de Voorzitter, het is prachtig dat de senaatscommissie en het Bureau dit voorstel eenparig hebben aangenomen, maar het komt wel erg laat. Ik heb mijn voorstel de eerste keer in briefvorm ingediend in februari 1992 en de definitieve vorm van het voorstel dateert van 23 oktober 1992. Het stemt mij wat cynisch te moeten vaststellen dat de Senaat en het Bureau twee jaar hebben nodig gehad om dit voorstel te behandelen terwijl het uiteindelijk niet zoveel inspanning heeft gevergd om het werk tot een goed einde te brengen.

Desniettemin spreek ik mijn dank uit namens alle vrouwelijke mede-ondertekenaars en één mannelijke mede-ondertekenaar van dit voorstel. Op dat ogenblik was er nog altijd één fractie die geen enkel vrouwelijk lid in haar rangen telde, nog wel één van de grootste fracties in dit huis, namelijk de PS.

Wij hebben als vrouwen gezamenlijk de wens uitgesproken om een commissie te vormen waar wij kunnen beraadslagen. Mevrouw Herzet heeft zopas opgemerkt dat de naam van het comité haar niet erg bevalt. Wij hebben die naam gekozen naar analogie met het gelijkaardige comité in de Kamer. De verwijzing naar een precedent kan discussies meestal voorkomen.

Wij hebben ons een taak en een opdracht gesteld die werd gesteund door de beginselverklaring van de Europese Conferentie van vrouwelijke ministers die op 6 en 7 maart 1994 te Brussel werd gehouden op initiatief van de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen. De vrouwelijke ministers van heel de Europese Unie onderstreepten toen dat zij de paritaire democratie gestalte willen geven en dus een gelijke deelname van mannen en vrouwen aan de politiek wensen te bewerkstelligen. 10 pct. vrouwelijke participatie in de politiek noemden zij een grote onvoldoende.

In België is en blijft die participatie onvoldoende. Met 6 pct. van de kamerleden doen de Fransen en de Grieken het nog een beetje slechter. In België en Groot-Brittannië zijn er 9 pct. vrouwelijke kamerleden. In Duitsland zijn het er 20, in Nederland 25 en in

Denemarken 33 pct. Deze landen zijn meestal ook begonnen om via een quota-systeem de participatie van de vrouwen te verhogen.

Mevrouw Tyberghien-Vandenbussche (CVP), rapporteur. — Collega, er is hoop, want wij hebben gisteren in de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden een wetsontwerp over de quota goedgekeurd. Wij hebben eindelijk een structurele ingreep kunnen realiseren.

Mevrouw Maes (VU). — Ik vrees dat een structurele ingreep met betrekking tot een vrouwelijke participatie van één vierde niet veel effect zal hebben omdat deze ingreep geen betrekking heeft op verkiesbare plaatsen en ertoe zal leiden dat de stemmen van de vrouwen in een eerste fase meer verdeeld raken.

Mevrouw Tyberghien-Vandenbussche (CVP), rapporteur. — Ik ben positiever ingesteld. Wij zullen nadien een evaluatie maken.

Mevrouw Maes (VU). — In België zijn slechts 4 pct. vrouwelijke burgemeesters.

De heer Willockx, minister van Pensioenen. — En vrouwelijke eerste schepenen?

Mevrouw Maes (VU). — Dat kan misschien meevallen, maar het ambt van burgemeester springt toch meer in het oog.

In Frankrijk bedraagt het aantal vrouwelijke provincieraadsleden 8,5 pct. In ons land belooft dit aantal 14,5 pct. en voor de gemeenteraadsleden belooft het vrouwelijk aandeel 14 pct.

Wij hebben genoeg verkiezingen in het vooruitzicht om in België iets te doen aan deze ondervertegenwoordiging van de vrouw. Er zal echter nog een lange weg moet worden afgelegd om tot een echte paritaire democratie te komen.

Vermits er in dit parlementaire halffrond slechts 9 pct. vrouwen zijn, is het natuurlijk nodig dat wij samen beraadslagen over een groot aantal onderwerpen die door de vrouwelijke ministers eveneens als werkterrein van vrouwen werden aangegeven. Ik noem slechts enkele onderwerpen die in de beginselverklaring van de vrouwelijke ministers een apart hoofdstuk hebben gekregen: de beeldvorming, de gelijkheid en pedagogische aanpak en geboden kansen, de kwaliteit van de arbeid en van de aangeboden jobs, de combinatie van arbeid en gezin, de specifieke vrouwenarmoede, de dubbele discriminatie van migrantenvrouwen, de verwaarloosde groep van de ouder wordende vrouw, de specifieke gezondheidsproblemen, het fysiek en seksueel geweld tegen meisjes en vrouwen, de vrouwenhandel en verkrachting als oorlogsdaad.

Mevrouw Herzet heeft terecht onderstreept dat het echt niet de bedoeling is om over de theoretische emancipatieproblemen te praten. Het is wel de bedoeling om een aantal problemen die in de diverse commissies worden aangesneden, vanuit een vrouwelijke invalshoek te bekijken en de specifiek vrouwelijke aspecten ervan te beklemtonen. In bepaalde commissies doen vrouwen het leeuwedeel van het werk en overtreffen zij in werkkraft soms de mannen, maar in vele andere commissies blijven vrouwen in de minderheid. Om dat te compenseren, willen wij de gelegenheid hebben om samen te beraadslagen. Ik nodig de voorzitters van de fracties dan ook uit zo vlug mogelijk de leden van het comité aan te wijzen zodat wij, ondanks de geringe tijd die ons nog rest, een aantal belangrijke aspecten kunnen bespreken. Ik vraag de belangrijkste fracties ook zich zo vlug mogelijk te bezinnen over de toewijzing van de taken van het Bureau. In mijn fractie ben ik de enige vrouw, maar ik ben mij ervan bewust dat er gelukkig nog fracties zijn met verscheidene vrouwelijke leden. Ik hoop dus dat wij snel de taken kunnen verdelen.

Het is hoopgevend dat wij, na de invoering van het stemrecht voor vrouwen in 1949, zonder veel moeilijkheden kunnen discussiëren over de participatie van vrouwen aan het besluitvormingsproces. In *De Standaard* werd ter gelegenheid van de publicatie van het boek *Citoyennes, il y a 50 ans, le vote des femmes*, een aantal van de vroeger gangbare redeneringen gepubliceerd. Bij wijze van voorbeeld wil ik u een paar daarvan niet onthouden. In 1922 zei een senator: «Vanaf 30 jaar verliest een vrouw haar

prestige door haar leeftijd te vermelden. Als zij die op haar kiezerskaart schrijft, kan dat leiden tot gevaarlijke avonturen.» Welke avonturen hij bedoelde, kunnen wij wel vermoeden.

Peter Vandermeersch vermeldt het citaat « Verleiden en moeder zijn, dat is haar taak » van senator Berard in 1919.

De mooiste uitspraak komt echter nog altijd van Napoleon zelf: « De vrouw is aan de man gegeven opdat zij kinderen zou maken. Vrouwen moeten met de naald werken en niet met hun tong. Elk heeft zijn gaven en plichten. Uw gaven, mijn vrouwen, zijn de schoonheid, de gratie en de verleiding; uw plichten de afhankelijkheid en de onderwerping. » *Il fut un temps!*

Dames en heren, wij zijn gelukkig met het nieuwe adviescomité en wij hopen dat het snel en doeltreffend zal werken, zoals wij dat onder vrouwen gewend zijn. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Pécriaux.

M. Pécriaux (PS). — Monsieur le Président, en ma qualité de membre du PS, je voudrais dire à mes collègues féminines combien je suis heureux de participer, en séance publique, à la discussion relative à la proposition instituant ce comité.

Je voudrais dire à Mme Maes que les socialistes ont toujours compté parmi leurs membres des militantes et mandataires sénatrices de très grande qualité. Je me souviens avoir travaillé avec Mmes Pétry, Remy, Coorens, Truffaut et Rifflet. Leur compétence et leur confraternité ont toujours représenté pour nous un modèle.

Je tiens à assurer nos collègues féminines de notre volonté de participation positive. Le groupe socialiste en fera preuve au sein de ce nouveau comité, même si ses représentants sont masculins! (*Applaudissements.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion, je la déclare close et nous passons à l'examen de la modification proposée par la commission.

Daar niemand meer het woord vraagt in de beraadslaging, verklaar ik ze voor gesloten en behandelen we de door de commissie voorgestelde wijziging.

Cette modification est ainsi rédigée:

Il est inséré dans le Règlement du Sénat un chapitre VIII^{ter}, intitulé « Du Comité d'avis pour l'émancipation de la femme » et comprenant un article 62^{ter}, rédigé comme suit:

« Art. 62^{ter}. 1. Après chaque renouvellement du Sénat, l'assemblée nomme en son sein, pour la durée de la législature, un Comité d'avis chargé d'examiner les questions relatives à l'émancipation de la femme. Il est composé de vingt-deux membres, qui sont désignés de la manière prévue à l'article 55, alinéas 2 et 5.

2. Le comité nomme en son sein, pour la durée de la session, un président, un premier vice-président et un deuxième vice-président.

3. Le membre du comité empêché d'assister à une réunion peut se faire remplacer par un membre de son groupe. Il en informe le président.

4. Le comité a pour mission de donner des avis sur les questions relatives à l'émancipation de la femme, soit à la demande du président ou d'une commission permanente du Sénat, soit de sa propre initiative.

5. Pour le surplus, et dans les limites des attributions que lui reconnaît la présente disposition, le comité organise ses travaux et délibère conformément aux dispositions applicables aux commissions permanentes.

In het Reglement van de Senaat wordt een hoofdstuk VIII^{ter} ingevoegd, onder het opschrift « Adviescomité voor de emancipatie van de vrouw », met een artikel 62^{ter}, luidende:

« Art. 62^{ter}. 1. Na iedere vernieuwing van de Senaat benoemt de vergadering voor de gehele zittingstermijn uit haar midden een adviescomité dat belast is met het onderzoek van de aangelegenheden die de emancipatie van de vrouw betreffen. Het is samengesteld uit tweeëntwintig leden die worden aangewezen op de wijze bepaald in artikel 55, tweede en vijfde lid.

2. Het comité benoemt onder zijn leden, voor de duur van de zitting, een voorzitter, een eerste ondervoorzitter en een tweede ondervoorzitter.

3. Het lid van het comité dat een vergadering niet kan bijwonen, kan zich laten vervangen door een lid van zijn of haar fractie. Het lid stelt de voorzitter van die vervanging in kennis.

4. Het comité heeft tot taak, op verzoek van de voorzitter of van een vaste commissie van de Senaat of op eigen initiatief, adviezen te verstrekken betreffende de emancipatie van de vrouw.

5. Voor het overige, en binnen de perken van de in deze bepaling omschreven bevoegdheden, regelt het comité zijn werkzaamheden en beraadslaagt het overeenkomstig de bepalingen die op de vaste commissies van toepassing zijn.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur la proposition tendant à insérer dans le Règlement du Sénat un article 62^{ter}.

Wij stemmen later over het voorstel tot invoeging in het Reglement van de Senaat van een artikel 62^{ter}.

VOORSTEL TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 33 VAN HET REGLEMENT VAN DE SENAAT

Beraadslaging

PROPOSITION DE MODIFICATION DE L'ARTICLE 33 DU REGLEMENT DU SENAT

Discussion

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het voorstel tot wijziging van artikel 33 van het Reglement van de Senaat.

Nous abordons l'examen de la proposition de modification de l'article 33 du Règlement du Sénat.

De beraadslaging is geopend.

La discussion est ouverte.

De heer De Croo, rapporteur, verwijst naar zijn verslag.

Daar niemand het woord vraagt in de beraadslaging, verklaar ik ze voor gesloten en behandelen we de door de commissie voorgestelde wijziging.

Personne ne demandant la parole dans la discussion, je la déclare close et nous passons à l'examen de la modification proposée par la commission.

Cette modification est ainsi libellée:

Dans l'article 33 du Règlement du Sénat, il est inséré, entre les alinéas 3 et 4, qui sont regroupés pour former un seul alinéa, et l'alinéa 5, un alinéa 4 nouveau, rédigé comme suit:

« Une fois arrêtée la liste des interpellations mises à l'ordre du jour, le greffe du Sénat adresse à chaque groupe politique une copie de la note explicative de chaque demande d'interpellation. »

In artikel 33 van het Reglement van de Senaat wordt tussen het derde en het vierde lid, die tot één lid worden samengevoegd, en het vijfde lid, een vierde lid (nieuw) ingevoegd, luidende:

« Zodra de lijst van interpellaties die op de agenda komen is vastgesteld, zendt de griffie van de Senaat aan iedere fractie een afschrift van de toelichtende nota van elk interpellatieverzoek. »

We stemmen later over het voorstel tot wijziging van artikel 33 van het Reglement van de Senaat.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur la proposition de modification de l'article 33 du Règlement du Sénat.

VOORSTEL TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 8 VAN HET REGLEMENT VAN DE SENAAT

Beraadslaging

PROPOSITION DE MODIFICATION DE L'ARTICLE 8 DU REGLEMENT DU SENAT

Discussion

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het voorstel tot wijziging van artikel 8 van het Reglement van de Senaat.

Nous abordons l'examen de la proposition de modification de l'article 8 du Règlement du Sénat.

De beraadslaging is geopend.

La discussion est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer De Seranno (CVP), rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, mede in verband met de te nemen schikkingen ter voorbereiding van de werking van de toekomstige Senaat, stelt de commissie voor het Reglement u voor: de oprichting van een uitgebreid Bureau; de voorzitters van de fracties die vertegenwoordigd zijn in de vaste commissies maken met raadgevende stem deel uit van het uitgebreid Bureau, samen met de leden van het vast Bureau; de bevoegdheden van het vast Bureau zijn bepaald in het Reglement; het uitgebreid Bureau zal aangelegenheden behandelen over begrotingsvoorstellen die betrekking hebben op de werking van de Senaat, met name de dotaties. Het zal aangelegenheden behandelen met betrekking tot de toelagen aan de politieke fracties en de bevoegdheid van de vaste commissies, evenals het aantal mandaten ervan.

Bovendien zal het uitgebreid Bureau advies geven met betrekking tot de algemene organisatie van de senaatsdiensten. In de commissie werd bij herhaling onderstreept dat het uitgebreid Bureau, waarvan de fractievoorzitters in de toekomst deel zullen uitmaken, zich niet zal inlaten met personeelsproblemen en de benoeming van het personeel in de Senaat. Het uitgebreid Bureau, en de fractievoorzitters in het bijzonder, hebben een duidelijke, uitgesproken politieke opdracht en verantwoordelijkheid.

Tenslotte zal de commissie voor het Reglement worden samengesteld uit de leden van het Bureau en de voorzitters van de fracties die in de vaste commissies zijn vertegenwoordigd.

Tot daar, mijnheer de Voorzitter, een beknopt overzicht van de wijzigingen die worden voorgesteld. Voor het overige verwijs ik naar het schriftelijk verslag dat bovendien aangeeft dat de voorgestelde wijzigingen met eenparigheid van stemmen werden goedgekeurd. (Applaus.)

De Voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt in de beraadslaging, verklaar ik ze voor gesloten en behandelen wij de door de commissie voorgestelde wijziging.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion, je la déclare close et nous passons à l'examen de la modification proposée par la commission.

Cette modification est ainsi libellée:

Intitulé du chapitre III. L'intitulé du chapitre III du Règlement du Sénat est remplacé comme suit: « Chapitre III — Du Bureau définitif et du Bureau élargi ».

Opschrift van hoofdstuk III. Het opschrift van hoofdstuk III van het Reglement van de Senaat wordt vervangen als volgt: « Hoofdstuk III — Vast Bureau en uitgebreid Bureau ».

Art. 8. A l'alinéa 1^{er} de cet article, les mots « le Sénat procède, par des élections distinctes, à la nomination: » sont remplacés par les mots « le Sénat procède, par des élections distinctes, à la nomination de son Bureau. Celui-ci est composé: ».

Art. 8. In het eerste lid van dit artikel worden de woorden « gaat de Senaat over tot de benoeming, bij afzonderlijke verkiezingen van » vervangen door de woorden « gaat de Senaat over tot de benoeming van zijn Bureau, bij afzonderlijke verkiezingen. Dat Bureau is samengesteld uit: ».

Art. 8bis. Il est inséré un article 8bis (nouveau), rédigé comme suit:

« Art. 8bis. Les membres du Bureau et les présidents des groupes politiques représentés dans les commissions permanentes forment ensemble le Bureau élargi.

Les présidents des groupes politiques y ont voix consultative. Ils sont assimilés aux vice-présidents du Sénat, sauf en ce qui concerne les tâches spécifiques définies aux articles 14 et 66. »

Art. 8bis. Er wordt een artikel 8bis (nieuw) ingevoegd, luidende:

« Art. 8bis. De leden van het Bureau en de voorzitters van de fracties die vertegenwoordigd zijn in de vaste commissies vormen samen het uitgebreid Bureau.

De voorzitters van de fracties hebben er raadgevende stem. Zij worden gelijkgesteld met de ondervoorzitters van de Senaat, behalve wat de specifieke in artikelen 14 en 66 omschreven taken betreft. »

Art. 9. A l'alinéa 1^{er} de cet article, les mots « Toutes ces nominations » sont remplacés par les mots « Toutes les nominations visées à l'article 8 ».

Art. 9. In het eerste lid van dit artikel worden de woorden « Al deze benoemingen » vervangen door de woorden « Al de benoemingen bedoeld in artikel 8 ».

Art. 14ter. A l'alinéa 2 de cet article, les mots « le rapport des questeurs approuvé par le Bureau » sont remplacés par les mots « le rapport du Collège des questeurs approuvé par le Bureau élargi ».

Art. 14ter. In het tweede lid van dit artikel worden de woorden « Het door het Bureau goedgekeurde verslag van de quaestoren » vervangen door de woorden « Het door het uitgebreid Bureau goedgekeurde verslag van het College van quaestoren ».

Art. 16ter. Au point 2 de cet article, le mot « Bureau » est remplacé par les mots « Bureau élargi ».

Art. 16ter. In punt 2 van dit artikel wordt het woord « Bureau » vervangen door de woorden « uitgebreid Bureau ».

Art. 55. Cet article est modifié comme suit:

1^o A l'alinéa 1^{er}, les mots « par le Bureau » sont remplacés par les mots « par le Bureau élargi »;

2^o A l'alinéa 2, le mot « Bureau » est remplacé par les mots « Bureau élargi ».

Art. 55. Dit artikel wordt gewijzigd als volgt:

1^o In het eerste lid worden de woorden « door het Bureau » vervangen door de woorden « door het uitgebreid Bureau »;

2^o In het tweede lid wordt het woord « Bureau » vervangen door de woorden « uitgebreid Bureau ».

Art. 71. Dans cet article, le mot « Bureau » est remplacé par les mots « Bureau élargi ».

Art. 71. In dit artikel wordt het woord « Bureau » vervangen door de woorden « uitgebreid Bureau ».

Art. 87. A l'alinéa 1^{er} de cet article, les mots « une commission de sept membres adjointe au Bureau, et nommée par lui » sont remplacés par les mots « une commission composée des membres du Bureau et des présidents des groupes politiques représentés dans les commissions permanentes ».

Art. 87. In het eerste lid van dit artikel worden de woorden « een aan het Bureau toegevoegde en door het Bureau benoemde commissie van zeven leden » vervangen door de woorden « een commissie, samengesteld uit de leden van het Bureau, en uit de voorzitters van de fracties die in de vaste commissies vertegenwoordigd zijn ».

We stemmen later over het voorstel tot wijziging van artikel 8 van het Reglement van de Senaat.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur la proposition de modification de l'article 8 du Règlement du Sénat.

PROPOSITION DE MODIFICATION DE L'ARTICLE 62BIS DU REGLEMENT DU SENAT

Discussion

VOORSTEL TOT WIJZIGING VAN
ARTIKEL 62BIS VAN HET REGLEMENT VAN DE SENAAT

Beraadslaging

M. le Président. — Nous abordons l'examen de la proposition de modification de l'article 62bis du Règlement du Sénat.

Wij vatten de bespreking aan van het voorstel tot wijziging van artikel 62bis van het Reglement van de Senaat.

La discussion est ouverte.

De beraadslaging is geopend.

M. Vaes, rapporteur, se réfère à son rapport.

Personne ne demandant la parole dans la discussion, je la déclare close et nous passons à l'examen de la modification proposée par la commission.

Daar niemand het woord vraagt in de beraadslaging, verklaar ik ze voor gesloten en behandelen we de door de commissie voorgestelde wijziging.

Cette modification est ainsi rédigée:

Dans l'article 62bis du Règlement du Sénat, modifié le 13 juillet 1993, il est inséré un point 5bis (nouveau), rédigé comme suit:

« 5bis. Dans les matières visées aux points 4 et 5, le comité peut conclure ses travaux par une proposition de résolution qu'il soumet directement à l'assemblée plénière. »

In artikel 62bis van het Reglement van de Senaat, gewijzigd op 13 juli 1993, wordt een punt 5bis (nieuw) ingevoegd, luidende:

« 5bis. In de aangelegenheden bedoeld in de punten 4 en 5 kan het comité zijn werkzaamheden besluiten met een voorstel van resolutie dat rechtstreeks aan de plenaire vergadering wordt voorgelegd. »

Il sera procédé ultérieurement au vote sur la proposition de modification de l'article 62bis du Règlement du Sénat.

We stemmen later over het voorstel tot wijziging van artikel 62bis van het Reglement van de Senaat.

INTERPELLATIE VAN DE HEER MAERTENS TOT DE
VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BUITEN-
LANDSE ZAKEN OVER « ZIJN AMBTSBEZOEK AAN
TURKIJE EN DE KOERDISCHE PROBLEMATIEK »

Verdaging

INTERPELLATION DE M. MAERTENS AU VICE-PREMIER
MINISTRE ET MINISTRE DES AFFAIRES ETRANGERES
SUR « SA VISITE OFFICIELLE EN TURQUIE ET
L'ENSEMBLE DU PROBLEME KURDE »

Ajournement

De Voorzitter. — Aan de orde is de interpellatie van de heer Maertens tot de Vice-Eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over « zijn ambtsbezoek aan Turkije en de Koerdische problematiek ».

Het woord is aan de interpellant.

De heer Maertens (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, zonder afbreuk te willen doen aan de competentie van minister Willockx, die trouwens namens de Regering zou antwoorden, moet ik erop wijzen dat de helft van de vragen tot minister Claes zelf zijn gericht, dat deze interpellatie al tweemaal is uitgesteld, dat ze ook niet spoedeisend is en dat minister Claes ambtelijk heel nauw betrokken was bij deze problematiek. Daarom sta ik erop dat de minister zelf antwoordt op deze interpellatie. Dat kan vandaag, morgen of ook later, mij om het even. Ik blijf er echter op aandringen dat ik hem persoonlijk kan interpelleren.

De Voorzitter. — Mijnheer Maertens, ik begrijp uw standpunt. Er zal met minister Claes een andere datum worden overeengekomen. Ik dank in elk geval minister Willockx voor zijn aanwezigheid.

INTERPELLATIE VAN DE HEER MATTHIJS TOT DE
MINISTER VAN MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE,
VOLKSGEZONDHEID EN LEEFMILIEU OVER « HET
VOORNEMEN VAN DE MINISTER OM DE MOMEN-
TEEL VERPLICHTE LD-50 DIERPROEF ALS ACUTE
TOXICITEITSTEST IN DE ERKENNINGSPROCEDURE
VAN GENEESMIDDELEN TE VERBIEDEN »

INTERPELLATION DE M. MATTHIJS AU MINISTRE DE
L'INTEGRATION SOCIALE, DE LA SANTE PUBLIQUE
ET DE L'ENVIRONNEMENT SUR « L'INTENTION DU
MINISTRE D'INTERDIRE L'EXPERIMENTATION
ANIMALE PAR LA LD-50 — ACTUELLEMENT OBLIGA-
TOIRE — EN TANT QUE TEST DE TOXICITE AIGUE
DANS LA PROCEDURE D'AGREMENT DES MEDICA-
MENTS »

De Voorzitter. — Aan de orde is de interpellatie van de heer Matthijs tot de minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu over « het voornemen van de minister om de momenteel verplichte LD-50 dierproef als acute toxiciteitstest in de erkenningsprocedure van geneesmiddelen te verbieden ».

Het woord is aan de interpellant.

De heer Matthijs (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, de registratieprocedure van farmaceutische producten en cosmetische middelen houdt de verplichting in om een aantal dierproeven te realiseren. Eén daarvan is de acute toxiciteitsproef bij éénmalige toediening, de zogenaamde LD-50 test of LD-50 dierproef waarbij de helft van de dieren door toediening van het medicament sterft.

In het kader van die registratieprocedure gaat de minister een koninklijk besluit ter advies aan de Raad van State voorleggen, waarin bepaald wordt dat het vanaf 1 januari van volgend jaar verboden zal zijn om de LD-50 test te gebruiken of te hernemen voor het bepalen van de acute toxiciteit van een geneesmiddel voor mens of dier. De minister wil hiermede een voorbeeld stellen op het Europese en internationale vlak.

De volgende stap is dat acute toxiciteitstests niet langer verplicht zullen zijn en dat op Europees vlak het gebruik van de *Fixed Dose Procedure* als alternatief voor de acute toxiciteitstest zal worden aanbevolen in het kader van de goedkeuring van medicamenten voor humaan gebruik en gebruik in diergeneeskunde.

De minister zegt in een nota dat het koninklijk besluit, dat hij ter advies aan de Raad van State zal voorleggen, een stap verder gaat dan de Europese richtlijn, in die zin dat het gebruik van die test verboden wordt en ook de overweging ervan bij het onderzoek van een registratiedossier van geneesmiddelen.

Gaat de minister van Volksgezondheid akkoord met de stelling dat hij — gelet op het feit dat de bevoegdheid van de minister van Volksgezondheid enkel betrekking heeft op de vereisten tot registratie van geneesmiddelen — enkel het initiatief kan nemen tot afschaffing van de verplichting van bepaalde proefnemingen, maar niet tot instelling van een verbodsbepaling? Dat is de bevoegdheid van de minister van Landbouw. In zijn persnota geeft de minister dit zelf toe. Hij schrijft: « Om overigens terug te komen op mijn eigen bevoegdheden, moet ik signaleren dat ik bevoegd ben binnen de strikte perken van de registratie van geneesmiddelen voor menselijk en diergeneeskundig gebruik, enerzijds, en voor de erkenning van cosmetica en de indeling van de scheikundige producten naargelang hun toxiciteit, anderzijds. Dit betekent dat ik, als minister van Volksgezondheid, me niet kan uitspreken, geen oordeel kan vellen of geen enkel verbod kan uitvaardigen over proefneming op dieren als dusdanig. »

In hoeverre zal het in de toekomst mogelijk zijn een apart registratiedossier op te leggen voor België? Vanaf 1 januari 1995 geldt immers de Europese centrale of decentrale registratieprocedure. Zelfs in de decentrale Europese procedure is het absoluut noodzakelijk dat exact hetzelfde dossier wordt voorgelegd aan het eerste en het tweede rapporteurland. Daarenboven zal België verplicht zijn een produkt, geregistreerd door twee andere Europese landen, ook te registreren.

In hoeverre is het een onderneming toegestaan, vanuit juridisch en ethisch oogpunt, informatie die aanwezig is in een geneesmiddelendossier, niet mede te delen aan de Belgische registratiecommissie?

Verder stellen wij ook vast dat de resultaten van de *International Conference on Harmonization* op het vlak van *Single Dose Toxicity* enkel betrekking hebben op het afschaffen van de verplichting. Het zijn slechts aanbevelingen en die zijn enkel geldig voor de deelnemers aan die conferentie, zijnde de Europese landen, Japan en de Verenigde Staten. De farmaceutische nijverheid, die in het kader van medisch-wetenschappelijk onderzoek dierproeven uitvoert, staat achter het voorstel tot afschaffing van de verplichting om de LD-50 test uit te voeren, maar, gezien de internationale context van deze problematiek, kan dit enkel gebeuren minimaal op Europees vlak en liever nog op wereldvlak.

Tenslotte wil ik de minister vragen in hoeverre het LD-50 verbod van toepassing is op proeven tot vaststelling van de ecotoxiciteit van actieve bestanddelen. Ik verwijs ter zake naar het koninklijk besluit van 14 februari 1985.

In dat verband moet worden opgemerkt dat deze LD-50 ecotoxiciteitsproeven gebeuren op watervlooiën en vissen, dat deze proeven nog steeds verplicht zijn, zowel voor de Europese — nationale — als Amerikaanse registratie-autoriteiten — *Environmental Assessment-Procedure* — en dat de *International Conference on Harmonization* — ter zake nog niet in harmoniserende maatregelen heeft voorzien. (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Cuyvers.

De heer Cuyvers (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, in de krantencommentaren worden terecht de recente verklaringen van de minister toegejuicht in verband met zijn voornemen de LD-50 test in ons land af te schaffen en te verbieden dat cosmetica nog langer op dieren wordt getest. Hij geniet daarbij de steun van alle dierenbeschermers en alle dierenbeschermingsorganisaties.

Op grond van de harde feiten en de ervaring rijzen er steeds meer vragen bij het gebruik van diersoorten als wetenschappelijk instrument om de effecten van bepaalde stoffen op de zieke of de gezonde mens uit te testen. Niet alleen in de brede samenleving maar ook op politiek vlak gaan stemmen op die schreeuwen om een aanpassing van de wetgeving die nutteloos te weerd is tegenover dieren en daarbij ook inefficiënt. Agalev en Ecolo, maar ook andere politieke partijen, hebben in Kamer en Senaat aangedrongen op het wettelijk verplichten van het gebruik van dierproefvrije alternatieve testmethoden waar mogelijk. Agalev en Ecolo hebben een wetsvoorstel ingediend tot aanpassing van de wet van 14 augustus 1986 betreffende het welzijn en de bescherming van de dieren.

Mijnheer de minister, aangezien het wetsontwerp nummer 972 van uw collega minister Bourgeois om dezelfde wet te wijzigen momenteel behandeld wordt in de senaatscommissie voor de Landbouw en Middenstand hebben wij de inhoud van ons wetsvoorstel omgezet in amendementen.

Niet alleen het Belgisch maar ook het Europees Parlement is begaan met deze materie. Het heeft bekomen dat in Italië, te Ispra, een onderzoekscentrum voor dierproefvervangende testen meer dierproefvrije alternatieve, wetenschappelijk verantwoorde testmethoden ontwikkelt en ter beschikking stelt van de betrokken industrieën. Mede onder druk van een massale petitie-actie heeft ook de Europese Raad van ministers in de aanpassing van de cosmetica-richtlijn de deur geopend voor een verbod op het testen van cosmetica op dieren vanaf 1998. Zelfs de farmaceutische sector wil zo vlug mogelijk af van de kwalijke reputatie om onnodig dierenleed te berokkenen bij het testen van medicamenten. Een aantal bedrijven ontwikkelen zelf dierproefvrije testmethoden. Het Belgische Janssen-Pharmaceutica heeft daarvoor onlangs nog een prijs gekregen.

Mijnheer de minister, met uw recente verklaringen knoopt u aan bij de traditie van de PS-ministers om kond te doen van verminderingen in het toelaten van dierproeven. Ik verwijs naar uw voorgangers Busquin, Onkelinx en De Galan. Maar beloften moeten in daden worden omgezet. Daarom wil ik u de volgende vragen stellen.

Ten eerste, wanneer wordt het koninklijk besluit voor een verbod op de LD-50 test gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad*? Vanaf welke datum zal het van kracht worden? Door welke soort testen zal de LD-50 test worden vervangen? Sommigen hebben immers ook bezwaren tegen de *Fixed Dose Procedure*.

Ten tweede, wanneer wordt het koninklijk besluit voor een verbod op het testen van cosmetica via dierproeven gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* en wanneer zal het van kracht worden?

Ten derde, kloppen de berichten in de kranten dat volgens u uw collega van Landbouw bevoegd is om een reeks andere testen op andere domeinen te reglementeren of te verbieden? Zo ja, kunt u dat ook aantonen?

Mijnheer de minister, wij kijken uit naar uw antwoord dat belangrijk is in het kader van de discussie die momenteel gevoerd wordt in de commissie voor de Landbouw. Op de andere vragen die ik naar aanleiding van deze interpellatie wou stellen, zal ik volgende week terugkomen.

M. le Président. — La parole est à M. Santkin, ministre.

M. Santkin, ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement. — Monsieur le Président, je répondrai au long développement de M. Matthijs ainsi qu'aux deux questions précises de M. Cuyvers qui m'a promis d'en poser d'autres la semaine prochaine. Comme je l'ai fait depuis que j'ai l'honneur de le connaître, je lui répondrai également avec beaucoup de plaisir.

L'expérimentation animale regroupe des pratiques assez différentes. Que ce soit en biologie fondamentale — physiologie, microbiologie, etc. —, en médecine humaine ou vétérinaire — immunologie, chirurgie — ou enfin dans les sciences du comportement — souvenez-vous de Pavlov —, l'animal est un moyen d'expérimentation fréquemment utilisé.

Parmi ces quatre voies, une seule me concerne vraiment. En effet, tout ce qui touche à l'expérimentation animale en tant que telle est du ressort du ministère de l'Agriculture et est traité dans les arrêtés royaux du 18 octobre 1991 relatifs à l'utilisation des vertébrés à des fins expérimentales et/ou scientifiques et dans l'arrêté royal du 14 novembre 1993 relatif à la protection des animaux d'expérience. Ces arrêtés entérinent d'ailleurs une directive européenne portant précisément sur l'utilisation des animaux à des fins expérimentales.

J'ajouterai que l'application de ces arrêtés royaux est scrupuleusement contrôlée par la directive européenne 87/18/CEE et par l'arrêté royal du 27 octobre 1988 sur les bonnes pratiques de laboratoire.

Le ministre de l'Agriculture s'occupe donc de l'expérimentation animale dans les domaines de la biologie fondamentale, de la médecine humaine ou vétérinaire et enfin, des sciences du comportement.

Quant à moi, je suis compétent dans le cadre strict de l'enregistrement des médicaments humains et vétérinaires qui se fait sur base de la loi du 25 mars 1964 sur les médicaments et ses arrêtés royaux d'application et, plus particulièrement, celui du 3 juillet 1969 et celui du 16 septembre 1985 concernant les normes et protocoles applicables en matière d'essais de médicaments, modifié par l'arrêté royal du 22 septembre 1992. Ce dernier reprend textuellement — page 25246 du *Moniteur belge* du 5 décembre 1992 — sous le point II. réalisation des essais, A. toxicité, 1. toxicité par administration unique, celui figurant dans la directive du 19 juillet 1991 modifiant l'annexe de la directive 75/318/CEE et parue dans le *Journal officiel des Communautés européennes* du 25 septembre 1991.

Relevons, dans ces textes, le paragraphe suivant: « Les essais de toxicité par administration unique doivent être effectués de telle manière que les signes de toxicité aigüe soient mis en évidence et que les conditions de la mort soient déterminées d'une manière aussi large que possible. Une évaluation quantitative de la dose létale approximative doit être effectuée chez les espèces appropriées et des informations sur le rapport dose-effet doivent être obtenues. Toutefois, une grande précision n'est pas exigée. »

Pour rappel et à titre d'information, je puis vous dire que la toxicité aigüe est un terme général appliqué à l'étude des effets toxiques généraux provoqués par l'administration d'une dose

unique d'un produit chimique. La toxicité aiguë d'une substance est évaluée par la détermination de la DL50. La DL50 «classique» est déterminée après administration de doses croissantes à au moins trois groupes, comprenant chacun dix animaux, et calculée avec un intervalle de confiance de 95 p.c. comme la dose tuant 50 p.c. des animaux exposés.

Veillez m'excuser, monsieur Cuyvers, de reprendre des chiffres d'une telle froideur, mais ils sont nécessaires à une bonne compréhension.

Depuis plusieurs années, cette méthode a été largement critiquée par les mouvements de protection animale et de nombreux toxicologues. Les principales critiques sont les suivantes : justification du procédé : la DL50 fut développée à l'origine pour la standardisation biologique d'agents pharmaceutiques hautement actifs et n'est pas transposable pour toutes les substances chimiques qui peuvent souvent être plus ou moins actives ; la précision des valeurs de la DL50 : la valeur numérique de la DL50 est influencée par de nombreux facteurs et ne peut donc être considérée comme une constante biologique ; les résultats obtenus lors d'études multicentriques ont démontré une très mauvaise reproductibilité ; le nombre d'animaux utilisés ainsi que leurs souffrances ; l'information obtenue à partir de ce test : le test classique de la DL50 fournit essentiellement une information sur la dose létale du produit administré aux animaux ; la nature et la sévérité des signes apparaissant à des doses non létales ainsi que la réversibilité des effets ne sont pas suffisamment considérées.

D'autres solutions que le test classique de la DL50 ont, depuis plusieurs années, été proposées par les scientifiques. Elles visent essentiellement à réduire le nombre d'animaux utilisés ainsi que les souffrances auxquelles ils sont exposés, tout en augmentant la quantité d'informations scientifiques.

Parmi les différentes possibilités avancées — *limit test, up and down procedure, BGA method* —, seule la *fixed dosed procedure* a été correctement validée. Cette méthode fut proposée en 1984 par la Société britannique de toxicologie. Sa nouveauté consistait à ne plus utiliser la mort des animaux comme critère d'évaluation mais plutôt les signes de toxicité, et à traiter les animaux avec quelques doses seulement. Une première étude de validation interlaboratoires a été publiée en 1987. Elle fut suivie d'une importante validation internationale impliquant trente-trois laboratoires de onze pays différents dont les résultats ont été publiés en 1990. A la suite de l'organisation d'un séminaire en septembre 1989, il fut conclu qu'il n'y a pas de justification légale ni scientifique à poursuivre les déterminations classiques de la DL50. En mars 1990, la FDP fut acceptée par la CE comme test pour la classification des produits chimiques et la modification de l'annexe V en. érinée. En 1992, l'OCDE confirmait la volonté d'adopter cette nouvelle méthodologie en remplacement de la méthode 401.

Le rappel de cette chronologie n'est pas inutile car il permet de comprendre, monsieur Cuyvers, pourquoi il a fallu attendre des années avant de prendre une décision.

Ook de tekst van de Belgische wetgeving betreffende het testen van de graad van toxiciteit van medicijnen voor menselijk gebruik, die ik heb voorgelezen, bepaalt precies dat er een kwantitatieve evaluatie van de approximatieve dodelijke dosis moet worden gemaakt bij de daarvoor het meest geschikte gevallen en dat meer onderzoek moet worden verricht naar het effect van elke dosis. Een grotere nauwkeurigheid is niet langer vereist. Deze bepalingen vormen zeker een vooruitgang vergeleken met de vroegere vereiste om een precieze bepaling van LD-50 te verkrijgen, maar ze gaan nog altijd minder ver dan de wens van vele wetenschappers om de FDP-test te gebruiken, zoals door de Britse Vereniging voor toxicologie wordt gevraagd.

Om te voorkomen dat onze wetgeving in tegenspraak zou geraten met de Europese wetgeving op dit gebied, wil ik stapsgewijs tewerk gaan. Na het advies van de Geneesmiddelencommissie moet daarom aan punt 1, 3e deel, II, A, van het koninklijk besluit volgende zin worden toegevoegd : « Om de graad van toxiciteit door een eenmalige toediening te bepalen, is het verboden om tests te doen met LD-50, om ze te gebruiken en ze te herhalen. »

Tegelijk zal ik er bij mijn Europese collega's op aandringen dat de Europese richtlijnen worden aangepast in die zin dat de FDP de graad van toxiciteit van de medicijnen verplicht moet testen.

En ce qui concerne la Commission des médicaments et l'enregistrement des médicaments en Belgique, dans l'attente d'une modification de la directive 75/318/CEE et sur la base du projet d'arrêté royal tel qu'expliqué ci-avant, aucune barrière n'est mise à la libre circulation des médicaments, ni dans le cadre du respect des conditions d'enregistrement ni dans l'autorisation de mise sur le marché.

La modification introduite peut se résumer à la non-prise en considération par la Commission des médicaments du test de DL50. De ce fait, celle-ci base essentiellement son avis toxicologique sur la dose d'approche telle que reprise dans notre législation ainsi que sur les autres types d'essais de toxicité.

Dans le cadre de la procédure multi-Etats de l'Union européenne, compte tenu de la directive 75/318/CEE, aucun Etat n'est habilité à exiger la détermination de la DL50. J'insiste sur ce point.

En ce qui concerne les pays extra-européens, une réflexion a été mise en chantier au cours de la conférence *Proceeding of the First International Conference on Harmonization* qui s'est déroulée à Bruxelles en 1991 et qui regroupait les pays européens, les USA et le Japon, auxquels s'étaient associés l'Australie, le Canada et le Nordic Council. Les pays exigeant encore la DL50 pour l'enregistrement des médicaments et qui n'ont pas participé à cette conférence sont la Corée, Taiwan, la Chine et l'Amérique du Sud. Les rapports publiés en 1992 précisent dans la *Session III, Safety*, à la page 184 :

« 1. *The « classic » LD50 determination is not longer a formal requirement for single dose toxicity testing in any of the three regions;*

2. *The current requirements recommend an increasing-dose tolerance study which monitors toxic response as a function of dose. Two mammalian species are currently recommended. »*

Ce point 2 est bien, suivant le professeur Laurier de la faculté vétérinaire de l'Université de Gand, expert consulté en la matière, une approche parallèle de la FDP.

En ce qui concerne le point 4 de la question, il relève de la réglementation sur l'environnement et nullement de la loi sur les médicaments. Cette réglementation, applicable notamment aux pesticides, ne reprend d'ailleurs pas l'obligation d'utiliser la DL50 mais bien la CL50, c'est-à-dire la concentration létale 50, et ce à l'égard des organismes représentatifs, tant terrestres qu'aquatiques, de l'écosystème, tels les daphnies, c'est-à-dire les puces d'eau, les poissons, les algues et les vers de terre.

Le recours à l'essai de concentration létale est prescrit par la réglementation européenne. Le classement des substances selon leur toxicité est basé sur les résultats de cet essai. A ma connaissance, des procédures alternatives satisfaisantes n'ont pas encore été élaborées.

Enfin, les mesures que j'ai prises en matière de DL50 dans le domaine de l'enregistrement des médicaments ont été fort bien reçues par les nombreux défenseurs des animaux, qui ont salué la percée qu'elles représentent et qui appellent de leurs vœux leur adoption par d'autres pays. Je souscris également à cet engagement. En effet, lors de la réunion des ministres européens de la Santé, prévue début juin, je tenterai, par le biais d'une communication, d'inciter mes collègues à nous rejoindre en ce domaine.

Si j'en crois un orfèvre en la matière, le sénateur honoraire Giller, beaucoup de pays attendaient ce signe de notre part pour nous emboîter le pas, ce dont je me réjouis.

Un dernier éclaircissement à l'adresse de M. Cuyvers. Comme je le lui ai déjà dit, l'arrêté royal interdisant l'expérimentation animale par la DL50 est prêt et pourra être publié dès que le Conseil d'Etat aura rendu son avis, ce qui ne saurait tarder. En ce qui me concerne, je veillerai à ce qu'il entre en vigueur dans les meilleurs délais et, en tout cas, au 1^{er} janvier 1995 comme prévu.

En ce qui concerne le partage des compétences entre le ministre de l'Agriculture, mon collègue M. Bourgeois et moi-même, je crois avoir apporté les précisions nécessaires. Nous appliquons

l'un et l'autre des dispositions légales différentes. Ma responsabilité, et c'est à ce titre que j'interviens, c'est la santé publique au sens plein du terme. Par conséquent, avant de demander que des méthodes alternatives soient appliquées, il faut que j'aie obtenu les garanties scientifiques prouvant que la « substitution » proposée — c'est un terme dont il est beaucoup question aujourd'hui, monsieur Cuyvers — n'entraînera pas de conséquences fâcheuses sur la santé de la population.

De Voorzitter. — Het woord is aan de interpellant.

De heer Matthijs (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor zijn bijna wetenschappelijk antwoord. Ik zou graag de integrale tekst daarvan bekomen. Ik meen dat het hier om een begripsverwarring gaat. Het is positief dat de minister de verplichte LD-50-test bij de registratieprocedure van geneesmiddelen zal afschaffen. Men zou dit echter ook kunnen omschrijven als een verbod. De test mag niet meer worden uitgevoerd. Ik heb zeker niet gepleit voor het behoud van dergelijke test. Ik ben er immers van overtuigd dat hij wetenschappelijk achterhaald is. Bovendien voelt ook de wetenschappelijke wereld meer voor de FDP-test ter vervanging van de LD-50-test.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Cuyvers.

De heer Cuyvers (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor de duidelijke aflijning van zijn bevoegdheid op basis van wetten en koninklijke besluiten. Dit zal ons van pas komen in de bespreking donderdag in de commissie voor de Landbouw en de Middenstand. Verder dank ik de minister voor zijn engagement om de letale dosis, de LD-50-test, te verbieden vanaf 1 januari 1995. Het koninklijk besluit ter zake zal op dat ogenblik immers in voege treden.

Ik heb wel geen antwoord gekregen op mijn vraag in verband met het koninklijk besluit over de cosmetica. Ik heb daarover trouwens nog een bijkomende vraag. Een Europese richtlijn zal in januari 1998 in voege treden, maar kan de minister mij verzekeren dat hij hieromtrent een koninklijk besluit voor advies naar de Raad van State zal zenden en dat dit binnenkort in het *Belgisch Staatsblad* zal verschijnen, hoewel het slechts op 1 januari 1998 van kracht kan worden? Ik geraak er immers stilaan van overtuigd dat de minister het goed meent met de dieren, maar ik heb geen enkele garantie dat zijn opvolgers dezelfde lijn zullen volgen en dat zij zijn belofte zullen nakomen. *Verba volant sed scripta manent* of: woorden verdwijnen, maar wat geschreven staat, blijft!

M. le Président. — La parole est à M. Santkin, ministre.

M. Santkin, ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement. — Monsieur le Président, je voudrais dire à M. Matthijs que j'ai bien compris le sens même de son intervention. Le projet d'arrêté est très court; il tient en quelques lignes. J'interdis l'utilisation de la dose létale 50 au 1^{er} janvier 1995, ce qui signifie que, sur le territoire de la Belgique, on ne pourra plus procéder à ce genre de test. Cela signifie aussi que, parmi les médicaments présentés à l'agrément, ce test ne sera plus accepté. D'ailleurs, compte tenu de votre formation professionnelle, vous savez certainement, monsieur Matthijs, que cette dose létale 50 p.c. n'apporte plus rien et que d'autres méthodes appliquées depuis un certain temps donnent de meilleurs résultats que ce test tellement contesté.

Je voudrais répondre à M. Cuyvers que l'arrêté royal concernant la dose létale 50 entrera en vigueur le 1^{er} janvier 1995. Après m'être exprimé aussi clairement, il ne serait pas sérieux — et politiquement ce serait même assez grave — de ne pas mettre tout en œuvre pour que cette date soit respectée.

Pour ce qui est des produits cosmétiques, la démarche est différente. En effet, en la matière, nous sommes entièrement tributaires d'une directive européenne qui a été rédigée à la suite de multiples contacts et d'échanges de vues entre la Commission européenne et les responsables des secteurs concernés. En l'occurrence, il faut se donner un délai supplémentaire pour supprimer l'expérimentation animale.

Je vous avoue qu'à titre personnel, je me suis étonné de la chose. En effet, en fonction des valeurs qui guident ma démarche, il me semblait qu'à partir du moment où l'on est désireux de mettre fin à ce type d'expérimentation pour des produits comportant des implications directes pour les êtres humains et leur santé, a fortiori pour des produits cosmétiques qui sont d'une tout autre nature, même si certains comportent un aspect quelque peu médical, il serait souhaitable d'accélérer la cadence. Malheureusement, vous connaissez la réponse... Les efforts à fournir sont d'ordre scientifique et les hommes politiques n'ont pas à se substituer aux scientifiques.

Nous nous employons cependant à essayer d'accélérer les choses et je souligne que la Belgique n'est nullement à la traîne en la matière. Le nom d'une firme a d'ailleurs été cité à ce propos, ce qui prouve que notre pays est à la tête d'un certain nombre d'initiatives. Les recherches se poursuivent donc, et je demeure attentif à leur avancement.

En conclusion, autant j'essaie de m'inscrire dans la continuité lorsque des actions positives doivent être prolongées, autant vous me permettez de ne pas m'engager au nom de mon éventuel successeur.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

INTERPELLATIONS — INTERPELLATIES

Demandes — Verzoeken

M. le Président. — Le Bureau a été saisi des demandes d'interpellation suivantes:

1. De M. Snappe au Premier ministre sur « la réforme des agences locales pour l'emploi, les dissensions apparues à ce sujet au sein de la majorité et les modifications demandées par certains partis »;

Het Bureau heeft volgende interpellatieverzoeken ontvangen:

1. Van de heer Snappe tot de Eerste minister over « de hervorming van de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen, de meningsverschillen daaromtrent binnen de meerderheid en de wijzigingen die door sommige partijen worden gevraagd »;

2. De Mme Buyle au ministre de l'Emploi et du Travail sur « la réforme des agences locales pour l'emploi »;

2. Van mevrouw Buyle tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid over « de hervorming van de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen »;

3. De M. Goovaerts au Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques sur « l'application de la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel ».

3. Van de heer Goovaerts tot de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken over « de toepassing van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens ».

La date de ces interpellations sera fixée ultérieurement.

De datum van deze interpellaties wordt later bepaald.

Mesdames, messieurs, notre ordre du jour est ainsi épuisé.

Onze agenda voor vandaag is afgewerkt.

Le Sénat se réunira le jeudi 28 avril 1994 à 15 heures.

De Senaat vergadert opnieuw donderdag 28 april 1994 om 15 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(La séance est levée à 17 h 15 m.)

(De vergadering wordt gesloten om 17 h 15 m.)